

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 48
Gruodis - December 7, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Urugvajaus civilinio prezidento rinkimus laimėjo centrinės Colorado partijos kandidatas Julio Maria Sanguinetti, surinkdamas 38,8 proc. balsų. Kraštą valdo karinė diktatūra, pažadėjusi valdžią perleisti kovojai.

Argentinos gyventojai balsavimu patvirtino Vatikanui tarpininkaujant su Čile sudarytą sutartį dėl Pietų Amerikos pietiniam smagaly esančio Beagle kanalo priklausomybės.

Tarptautinis Haagos tribunolas nutarė, kad jo jurisdikcijai priklauso spręsti Nikaragvos vyriausybės skundą prieš JAV dėl bandymo ginkluota jėga nuversti jos vyriausybę.

JAV buvo įsikišusios, Libano teroristai pasigyrus, jog jie imsis teroro veiksmų prieš JAV įstaigas. Viduržemio jūroje esančiam lėktuvnešiu EISENHOWER būti pasiruošus imtis karinių veiksmų prieš teroristų lizdus.

Libano armija perėmė Beirutą ir jo priemiesčių apsaugą ir įspėjo gyventojus, kad tik jos kariai gali būti ginkluoti gatvėse.

Apie 1000 Lenkijos vyriausybės remiamų unijų vadų, sekdamie uždarytos Solidarumo unijos pavyzdžiu, sudarė unijų federaciją.

Paruošti karo laivyno laktūną, kad jis galėtų dienos metu nusileisti ant lėktuvnešio blikties, JAV vyriausybei kaštuoja 1 mil. dol.

Irano min. pirmininkas Hussein Moussavi apkaltino šnipinėjimu Tarptaut. Raud. Kryžių, ir jis savo veiklą Irane sustabdė, apkaltindamas Iraną, kad jis pažeidinėja Ginevos konvenciją dėl karo belaisvių.

Pakistano organai išvarė iš Pasažo miesto ten prisiglaudusių 10,000 nevedusių afganų pabėgėlių, nes mieste padažnėjo bombų sprogdinimai prieš ten susibūrusius afganų partizanų lizdus.

Tarp V. Vokietijos ir Albanijos jau senai vyksta pasitarimai dėl santykių suregulavimo, bet Albanija reikalauja iš V. Vokietijos 2 bil. dol. karo reparacijų, o Vokietija atsisako jas patenkinti.

Kinijos komunistų partija pradėjo didelį valymą. Per ateinančius dvejus metus 40 mil. partijos narių turės persiregistruoti ir tuo būdu partija bus išvalyta nuo paskutinių radikalizmo liekanų.

Korėjoje, prie demilitarizuotoj zonoje esančio Panmanjom lankantis sovietinei ekskursijai, Sov. S-gos ambasados šiaurės Korėjoje tarnautojas Vasili J. Matuzok perbėgo į Pietų Korėjos pusę. Šiaurės Korėjos kariai šaudydami jį vijosi, o amerikiečiai su P. Korėjos kariais taip pat atsakė ugnimi. Per susišaudymą du šiauriečiai ir 1 pietietis karys buvo nušauti, o 1 amerikietis ir 1 pietietis — sužeisti. Pabėgėlis pasiprašė politinės globos.

PLO pirmininkas Yasir Arafat, nepaisydamas Sirijos prezidento ir poros prieš jį veikiančių organizacijų nepartitarimo, sukviė organizacijos tarybos, arba faktinio parlamento posėdį Jordane. Turėdamas kvorumą, jis sugėbėjo iš organizacijos pašalinti tarybos pirmininką Khaled Fahoum, Sirijos salininką ir Libijos finansuojamos grupės vadą Gibril.

Kinija pasiuntė į Antarktiką du laivus su 500 mokslinės ekspedicijos narių Kinijos nuolatinei stočiai Antarktikoj įrengti.

TSRS KONSTITUCIJA DAR NEPAKEISTA IŠ LIETUVOS K. BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 62

Už ką nubaudė G. Navickaitė

Genovaitė Navickaitė dėl neteisėtų pareigūnų veiksmų paraišką pareiškė Lietuvos prokurorui. Pareiškimo nuorašą pasiuntė ir Kapsuko prokurorui. Pareiškime G. Navickaitė išdėstė aplinkybes, kuriose buvo paimiti jos daiktai: rašomoji mašinėlė "Optima", knygos — "Knyga vienuolėms", "Vienuolio gyvenimo esmė", dvi religinio turinio brošiūrėlės ir pareikalavo, kad visi daiktai būtų jai sugražinti.

1984 vasario 3 į namus pas G. Navickaitę tirti faktų atvyko Kapsuko miesto prokuroras. Patikrino išlaužtą durų spyną, apžiūrėjo kambarius, po to surašė protokolą ir, pareiškęs, kad dar neaišku, kaip viskas baigsis, išėjo.

1984 vasario 13 G. Navickaitė iškvietė į Kapsuko miliciją, kur pranešė, kad jai iškelta administracinė byla, todėl privalo rašyti pasiaiškinimą. G. Navickaitė, motyvuodama, kad jokio nusikaltimo nepadarė, todėl nesupranta, už ką gali būti baudžiama, rašyti pasiaiškinimą atsisakė.

Tada pareigūnai surašė protokolą ir liepė jai pasirašyti. Protokole sausio 28 įvykiai buvo surašyti visiškai priešingi tikrovei: "Durų niekas neišplėšė, o smarkiai patraukus, jos pačios atsidarė, namo šeimininkė G. Navickaitė įžeidinėjo milicininkus bei su jais atvykusius pedagogus". Po tokiu protokolu G. Navickaitė nepasirašė. Milicijos kapitonas Jotautė ėmė šaukti ir bauginti, kad, jei nepasirašys, smarkiai nukentės.

Pavedžiojęs po kelis kabinetus, G. Navickaitę pareigūnai nuvedė pas teisėją, kuris pasi-teiravo, kodėl ji sausio 28 į savo namus priėmė 17 vaikų bei jaunikų. Paaiškinus, kad vaikai norėjo šušilti ir pailsėti, teisėjas griežtai pareiškė, kad reikėjo vaikus išvaryti, ir nutarė G. Navickaitę 10 parų areštuoti.

Kamera, kurioje G. Navickaitė teko atlikti bausmę, buvo nedidelė, be jokios ventilacijos. Dienos šviesa į kambarį nepatekdavo. Virš durų buvo diena naktį spiginanti elektros lempu-tė. Toje pačioje kameroje įrengtas tualetas.

Kameroje nežmoniškas karštis, tvankumas. Vienoje kameroje karto su ja sėdėjo tai dvi, tai trys moterys kriminalistės, kurios ištais toje pačioje kameroje rūkė. Dienos bėgyje Navickaitė į darbą beveik nevedavo, todėl būdavo priversta sėdėti nevedintoje kameroje. Nei pasikloti, nei užsikloti nieko nedavė. Miegoti teko ant plikų, tvaiko prisigėrusių grindų arba pasitiesus savo palta.

Vakarais ir rytais reikėdavo valyti kabinetus. Kelis kartus milicijos pareigūnai bandė pasiepti G. Navickaitę, sakydami: "Čia tau ne bažnyčią plauti", ne kartą ir atėję į kambarį tyčiojosi, o sekmadienį, sumos metu, jai buvo liepta valyti kabinetų langus.

Vasario 23, pasibaigus arešto laikui, tardytojas įspėjo G. Navickaitę, kad, jei dar kartą neatrakins milicininkams durų, bus nubausta keliems metams kalėjimo.

1984 vasario 24 G. Navickaitė gavo tokio turinio raštą: "Jūsų pareiškimą rašytą Kapsuko tarptarponiniam prokurorui dėl Kapsuko m. raj. VRS dar-buotojų neteisėtų veiksmų pranešame:

Kapsuko m. raj. VRS dar-

buotojams kelti baudžiamąją bylą atsisakyta, nesant jų veiksmuose nusikaltimo sudėties".

Kapsuko tarptarponinio prokuroro pavad. 1 kl. teisininkas R. Januška.

Atleido iš darbo už katalikiškas laidotuves

Šilalė. 1982 vasarą mirė Šilalės raj. Švietimo skyriaus vedėjas Lileikio tėvas. Kadangi velionis buvo tikintis, pagal jo valią, jį palaidavo katalikiškai.

Visose religinėse apeigose dalyvavo ir velionio sūnus švietimo skyriaus vedėjas Lileikis. Už šį "grubų nusikaltimą" jis buvo atleistas iš švietimo skyriaus pareigų.

Vėliau buvo tardomi ir tie rajono mokyklų direktoriai, kurie įlaidotuves velionio pagerbimui atnešė vainikus ar nešė karštą.

Neteko direktoriaus posto

Kaunas. 1983 m. Kauno 26-ajos vid. mokyklos direktorius Jančiauskas buvo pakviestas į vienas vestuves piršliu. Bažnyčioje, kur buvo teikiamas Santuokos sakramentas, dalyvavo ir piršlys. Už šį "nusikaltimą" direktorius Jančiauskas neteko direktoriaus posto. Į darbo knygutę įrašė "atleistas iš darbo už amoralių elgesį".

Nuplėšė kun. A. Svarinško nuotrauką

Labūnava (Kėdainių raj.). 1983

lapkričio mėnesį į Labūnavos parapijos kleboniją prisistatė šios apylinkės pirmininkas Žukauskas ir pareikalavo bažnyčios raktų. Tą dieną klebono kun. Stepono Pilkos nebuvo namuose. Einanti varpininkės pareigas senutė, paėmusi raktus, įleido pirmininką į bažnyčią.

Varpininkės nustebimui apylinkės pirmininkas Žukauskas priėjo prie skelbimų lentos ir nuplėšė kun. Alf. Svarinško nuotrauką su trumpu gyvenimo aprašymu, išėjo iš bažnyčios.

Sulaikė pensiją

Kabeliai (Varenos raj.). 1984 m. sausio-vasario mėnesiais Druskininkuose besigydančiam Kabelių klebono kun. Vytauto Pūko tėvui (kadangi patarnaudavo sūnui laikant šv. Mišias) buvo sulaikyta pensija. Tik parašius skundą, socialinio aprūpinimo skyriui, sulaikyta pensija buvo išmokėta.

KRATOS IR TARDYMAI

Kaltina kun. L. Kalinauską Josvainiai. (Kėdainių raj.). 1983 gruodžio 29 į LTSR prokuratūrą buvo iškvieštas TTKKK narys Josvainių parapijos klebonas kun. Leonas Kalinauskas. Prokuroras Bakučionis supažindino kun. L. Kalinauską su sekančio turinio įspėjimu:

(nukelta į 2 psl.)

New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis šoko Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventėje lapkričio 18 Apriškimo parapijos salėje. Gruodžio 8, ši šeštadienį, jis atlieka programą Liet. Kat. Moterų Kultūros draugijos koncerte Kultūros Židinyje. Taip pat dalyvauja ir vyrų choras Perkūnas. Nuotr. L. Tamošaitis

ATGARSIAI TARPTAUTINĖJ SPAUDOJ APIE OKUP. LIETUVOS BAŽNYČIĄ

Kun. Juozo Preikšo paskyrimas Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų vyskupu pagelbininku ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku vysk. Liudui Poviloniui suteikimas arkivyskupo titulo, vėl atkreipė tarptautinės spaudos, ypač Italijos laikraščių, dėmesį į Lietuvą ir jos Bažnyčios problemas.

Apie įvykius paskyrimas lapkričio 17, šeštadienį, žinias paskelbė visi didieji Italijos laikraščiai.

Kai kurie spaudos organai prieš šiuo žinių sugrįžo ir lapkričio 18, sekmadienį. Tarp jų vienas plačiausiai skaitomų Romos dienraščių "La Repubblica". Laikraštis šia proga pateikia informaciją, kuri Romoje sukėlė nemažą nusistebejimą.

"La Repubblica", remdamas patikimais šaltiniais, rašo, kad vysk. Liudus Povilonis, jam neseniai grįžtant iš Romos per Maskvą į Lietuvą, Maskvos aerodrome muitininku buvo

nuodugnai iškratytas. Mažato: kontroliuodami bagažą, Maskvos muitininkai atėmė iš vyskupo jo lagamine rastas visas religines knygas ir Vatikanui radijo pagamintas kasetes, kuriose buvo užregistruotos iškilnės, įvykusios kovo 4 šv. Petro bazilikoje Romoje, atžymint Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį.

Tokia Maskvos muitininkų elgsena yra juo keistesnė komentuoja dienraščiui, kad vyskupai keliauja kaip oficialūs asmenys ir kad konfiskuoti daiktai buvo grynai religinio pobūdžio.

Kai kurie laikraščiai savo komentaruose kelia klausimą, ar yra pagrindo manyti, kad šie paskyrimai reiškia tam tikrą atolydį Bažnyčios santykiuose su ateistine valdžia Lietuvoje.

Daugumas spaudos organų neigiamai atsako, pastebėdami, jog naujo vyskupo paskyrimas, tikinčiųjų visada pagrįstai sutin-

VYSK. P. BALTAKIO PAREIŠKIMAS AMERIKOS VYSKUPŲ KONFERENCIJOJ

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, lapkričio 12 - 15 dalyvavo Washington, D.C., įvykusioje Amerikos katalikų vyskupų konferencijoje. Tai buvo pirmas atvejis, kai lietuvis vyskupas tokioje konferencijoje dalyvavo kaip pilnateisis narys su teise balsuoti pareišktais klausimais. Konferencijoj dalyvavo 300 vyskupų iš visos Š. Amerikos.

Neseniai gavęs paskyrimą vadovauti 2 milijonam lietuvių už Lietuvos ribų šia proga noriu padėkoti broliams Vyskupams, taip maloniai priėmusiems mane nariu šion konferencijon. Ypatinga mano padėka priklauso tiems, kurie per daugelį metų rodė didelį dėmesį lietuviams, esantiems jų globoje.

Šiais metais daug lietuviškų parapijų mini 75 metų sukaktį šiame krašte primindamos tūkstantiems lietuvių, kurie drauge su kitais prieš Pirmąjį Pasaulinį karą imigracijos bangų buvo atnešti į šį kraštą.

Norėčiau tarti aciu visiems tiems kardinolams, arkivyskupsams ir vyskupams, kurie prisidėjo minint 500 metų šv. Kazimiero, Lietuvos ir Lenkijos globėjo, sukaktį daugelyje katedrų ir bažnyčių.

Kai mes čia demokratiškai diskutuojame gerbūvį ir trūkumus kapitalistinės sistemos, mums gerai yra žinomi pasaulio kraštai, kuriuose ekonominės, politinės ar socialinės sistemos kritika buvo apmokėta vyskupų, kunigų, vienuolių ar tikinčiųjų gyvybe.

Pasaulis gerai prisimena herojaus arkivyskupo Oskar Romero nužudymą 1980 m. San Salvadore.

Visai neseniai komunistų saugumo milicijos buvo nužudytas

lenkų Solidarity kunigas Jerzy Popieluszko ir šis įvykis atkreipė viso pasaulio dėmesį.

Lapkričio 24 sueina trys metai, kai sovietų okupuotoje Lietuvoje buvo nužudytas kun. Bronius Laurinavičius. Jis buvo aktyvus lietuvių Helsinkio stebėtojų grupės narys ir sekė žmogaus teisių pažeidimus. Jį KGB agentai pastūmė po pravažiuojančių sunkvežimiu. Tai buvo trečias kunigas, nužudytas okupuotoje Lietuvoje vienu metu laikotarpyje.

Praėjusiais metais Lietuvoje du geriausi klebonai buvo nutiesti po 15 metų priverstinio darbo stovyklos ir ištrėmimo ne už priešinimąsi komunistinei sistemai, kuri buvo pirmą kartą jų kraštui po Antrojo Pasaulinio karo, bet už reikalavimą religinių ir žmogaus teisių, kurios yra garantuojamos sovietų konstitucijos ir tarptautinių susitarimų, pasirašytų ir Sovietų Sąjungos.

Visa tai ir dar žymiai daugiau yra įrodyta dokumentais "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje", kurią vyskupai gautina.

Sakydamas aciu kard. Bernardin, kard. Krol, arkivysk. Gerity, vysk. Rodimer ir kitiems, kurie turėjo progos daugiau nei vieną kartą prabilti apie katalikų persekiojimą Lietuvoje, tebūnie leista man priminti šios Konferencijos nariams, kad ir ateityje reikalingas rūpestis mūsų pavergtais broliais ir sesėmis.

ATSKLEIDŽIAMOS PASLAPTYS

Sovietinės Ukrainos dienraštis Pravda Ukrainy neseniai atskleidė iki šiol sovietų labai saugojamą paslaptį apie branduolinių raketų projektuotoją. Pasirodo, kad 1964 miręs 59 m. armijos generolas inž. Nikolai Leonidovič Duchov, sukonstravęs 1944 m. kare su Hitlerio Vokietija pasirodžiusį 46 t. Stalino tanką, buvo visos vyriausybės vardu paskelbta nekrologe labai apgailėtas. Tuo metu jis buvo gynybos pramonės projektų biuro direktorius.

Dabar paaiškėjo, kad nuo 1948 gen. Duchov dirbo atominių bombų projektavimo biuru vadovavusio fiziko Igor V. Kurčatov artimiausias padėjėjas inžinerijos srity. Kurčatov mirė 1960, turėdamas tik 57 m.

1954 gen. Duchov buvo perkeltas į tarpkontinentinių balistinių raketų programą, kurioj dirbdamas pagamino branduolinius sviedinius ir raketas.

Jis buvo tris kartus apdovano-tas Socialistinio darbo didvyrio ordinu: 1945 už tanką, 1949 už atominę bombą ir 1954 už branduolinę bombą. Taip pat jis buvo gavęs ir penkis Stalino vardo premijas.

tebesitęsiančią nenormalią ir sunkią religinę padėtį Lietuvoje: vieninteliai Lietuvoje veikiančiai Kauno kunigų seminarijai vis dar neleidžiama laisvai priimti auklėtinius, kandidatus į kunigus, katalikiškoji spauda tebėra uždrausta, draudžiama spausdinti religines knygas, draudžiama katekizuoti vaikus, tikintis jauniems yra grubiai diskriminuojamas mokyklose, tikintieji Lietuvoje iš viso laiko metu bėteisiais antros eilės piliečiais, nors jie ir sudaro krašto gyventojų daugumą.

Apie atolydį Lietuvos religiniame gyvenime, rašo italy spauda, bus galima kalbėti tik tada, kai bus teigiamai išspręsta nors viena minėtųjų problemų, kai tikintieji pajus, kad yra atsižvelgiama į jų teisėtus reikalavimus, kad yra gerbia-mos katalikiškai lietuvių tautai priklausančios teisės.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— 1985 sausio 17 sukanka 150 metų, kai gimė lietuvių literatūros klasikas vysk. Antanas Baranuskas. Pasitinkant šią sukaktį sudaryta respublikinė organizacinė komisija, vadovaujama Lietuvos Mokslo Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktoriaus, filologijos mokslų daktaro J. Lankučio.

— Naujų knygų lentynoje. "Vagos" leidykla išleido Jono Avyžiaus raštų IV tomą "Sodybų tuštėjimo metas" (573 psl., 30,000 egz.), Salomejos Neries raštų I tomą "Poezija, 1920-1940" (509 psl., 30,000 egz.) ir II tomą "Poezija, 1940-1945: Vertimai" (318 psl., 30,000 egz.), Levos Simonaitytės romaną "Aukštųjų Simonų likimas" (262 psl., 30,000 egz.), iliustravo E. Žiauberis), Jono Mačiūkevičiaus eilėraščių "Laimę pažinęs" (77 psl., 12,000 egz.), iliustravo G. Gesevičius), Broniaus Riboko pirmąjį eilėraš-

čių knygą "Žemės patekėjimas" (61 psl., 5,000 egz.), Meilės Kudrauskaitės eilėraščių "Tako sviesa" (85 psl., 5,000 egz.), iliustravo G. Didelytė), straipsnių ir atsiminimų knygą "Antanas Gedminas" (452 psl., 24 iliustruoti lapai, 7,000 egz.). Iš verstinės literatūros pasirodė Pero Olofo Sundmano romanai "Dvi dienos, dvi naktys; Sakmė apie Somą" (391 psl., 30,000 egz.), iš švedų kalbos vertė Z. Mažeikaitė), Igorio Grabario "Serovas" (271 psl., 16 iliustruotų lapų, 30,000 egz., vertė L. Patriubavičienė, serija "Siluetai"), Anatolijaus Pankovo "Oimikono meridianas" (183 psl., 8 iliustruoti lapai, 30,000 egz., vertė L. Inis, serija "Horizontai"), "Nuotykiniai užsienio rašytojų kūriniai" (321 psl., 30,000 egz., iš bulgarų kalbos vertė B. Želvytė, iš prancūzų — V. Gegužis, serija "Drąsiųjų keliai"). Vaikams skirta liaudies dainelė "Aš turėjau gaidį" (15 psl., 80,000 egz., iliustravo R. Tumasonis), knygelė "Nami ir gatvėje: Dano Bicharianaus pasakojimas, Naujos Dainelės ir Daug daug piešinių" (96 psl., 30,000 egz., iš rumunų kalbos vertė A. Adomavičienė).

— Vilniuje buvo surengtas XXII tarptautinis socialistinių šalių kirpėjų ir dekoratyvines kosmetikos meistrų konkursas. Grožio kūrėjai iš dešimties šalių dirbo prie 110 veidrodžių, sustatytų sostinės Sporto rūmuose. Senovinių šukuosenų meistrų grupėje nugalėjo tapo ir vilnietė S. Simanavičienė. Ji ne sykį panašiuose konkursuose laimėjo aukso medalius.

— Respublikinėje bibliotekoje surengta paroda, skirta pirmosios lietuviškos komedijos "Amerika pirtyje" autoriaus Antano Vilkutaičio-Keturakio gimimo 120-osiom metinėm. Parodoje — įvairių metų "Amerika pirtyje" leidiniai, periodiniai leidiniai su rašytojo publicistika, literatūra apie A. Vilkutaičio gyvenimą ir kūrybą.

— "Poetų balsai", didelio formato plokštelė, išleido "Melodijos" firma. Plokštelėje įrašyta dvylikos jau mirusių lietuvių poetų kūryba, kurią skaito patys autoriai. Klausytojas girdi Vinco Mykoliaičio-Putino, Antano Venclovos, Salomejos Neries, Kosto Kubilinko ir kitų balsus.

— Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas prof. S. Son-

deckio, gastroliavo Prancūzijoje ir Italijoje. Šis kolektyvas Italijoje koncertavo pirmą kartą, o Prancūzijoje — trečią. Buvo paruoštos šešios programos, apimančios klasikinį kamerinės muzikos repertuarą — Bacho, Haendelio, Vivaldi, Mozarto ir mūsų amžiaus kompozitorių kūrinius. Šiuolaikinei lietuvių kamerinei muzikai atstovavo F. Bajoro "Tokata".

— Panevėžio statybininkai užbaigė statyti naujojo Pilenų gyvenamojo mikrorajono, besikuriantį pietinėje miesto dalyje, pirmąjį namų grupę. Juose apgyveno apie 1200 naujakurių. Čia jau veikia ir vaikų lopšelis — darželis, įrengtos žaidimų aikštelės, vietos mašinoms laikyti, sutvarkyta ir baigiama želdinti teritorija.

— Kirgizijos leidykla "Mektep" išleido laureato Eduardo Mieželaičio poemą vaikams "Kastantanas muzikantas". Į kirgizų kalbą ją išvertė poetas S. Erailjevas.

— Rašytojo Juozo Baltušio romanas "Sakmė apie Južą" 50,000 egz. tiražu išleidžia Kijeve veikianči Ukrainos respublikinė grožinės literatūros leidykla "Dnipro" (ukrainiečių kalba).

S.L.K.

Savaitės įvykiai

OPEC paskelbė, kad kartelio aliejaus žaliavų eksportas per 1983 nukrito 13,8 proc., o jo vertė — 20,25 proc. 1979 kartelis pagamindavo per dieną 31,5 mil. statinių, o 1983 — tik 17,5 mil. statinių. Nuo š.m. spalio gamyba buvo sumažinta iki 16 mil. statinių per dieną.

Valst. sekretorius Shultz ir Sov. S-gos užs. reik. ministeris Gromyko sausio 7 - 8 Ženevoje susitiks tartis dėl ginklų kontrolės.

Britanija painformavo UNESCO, kad ji 1986 pasitrauks iš organizacijos, jei ji nepakeis savo veiklos būdų ir nesutvarkys finansų. JAV organizacijai išlaikyti moka 25 proc., o Britanija 8 proc. jos biudžeto.

Afganistano partizanai privertė nušauti Sov. S-gos transporto lėktuvą prie Kabulo ir 5 malūnsparmius. Žuvo sovietų gen. Karaskin, o vienas karininkas ir 1 kareivis buvo paimti į nelaisvę.

JAV per šiuos biudžetinius metus paskyrė Afganistano partizanams remti 280 mil. dol., arba dvigubai daugiau, kaip iki šiol. Nuo 1979 iki šiol tam reikalui buvo paskirta 625 mil. dol.

Čilėj, nežiūrint vyriausybės priemonių, mažos demonstracijos vis dar tebevysta prieš prezidento Augusto Pinochet vyriausybę, kuri žada pasitraukti tik 1989.

Šiaurės Korėja dėl įvykių demilitarizuotoj zonoj nutraukė ūkinius pasitarimus su P. Korėja.

Britanija ir Ispanija vasario mėn. žada pradėti pasitarimus dėl Gibraltaro ateities.

JAV ir Italijos žvalgybos įstaigos susekė libaniečių sąmokslą išsprogdinti JAV ambasada Romoj.

— Vertinimo komisija spalio 31 susumavo Lietuvos kultūros ministerijos ir Lietuvos rašytojų sąjungos paskelbto dramų kūrinių konkurso rezultatus. Pirmoji premija paskirta Justinui Marcinkevičiui už dramą "Daukantas". Antrąją premiją apdovanoti Juozas Montvila už pjeses "Didysis geismas", "Sąžinės šešėly" ir Ričardas Gavelis už pjesę "Triumviratas". Trečiąją — Juozas Marcinkevičius už pjesę "Erelis gūžta" ir Juozas Elickas už "Blinkuvą".

Izraelio karo lėktuvai, keršydami už į Izraelį paleistą raketą, puolė palestiniečių Qab Elias bazę, į rytus nuo Beiruto, ir užmušė 7 ir sužeidė 10 žmonių.

Indijoj prie savo namų buvo nušautas Britanijos Aukštojo komisaro pavaduotojas Percy Norris.

FBI areštavo New Yorke buv. CIA tarnautoją, čeką Karl F. Koehler su žmona, kai jie rengė išvykti į Šveicariją, už šnipinėjimą Čekoslovakijai.

Lenkijos policija Torunėje areštavo buv. Solidarumo unijos veikėją Stanislaw Smigiel už nelegalių žinių perdavinėjimą per slapta TV stotį.

Lenkijoj vykdyti nužudoto kunigo Popieluszko lavono skrodimai parodė, kad jis buvo pamaugtas. Vyriausybė pažadėjo kaltininkus nubausti viešam teisme. Kaltinami yra Vidaus reik. ministerijos kpt. Grzegorz Piotrowski ir du ltn. Waldemar Chmielewski ir Leszek Pekala už pagrobimą ir nužudymą, o Vidaus reik. ministerijos plk. Adam Pietruszka — už padėjimą.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

"Nuo 1980 m. spalio mėnesio be įgaliojimo ir be valdžios leidimo veikė tikinčiųjų gynimo komitetas.

Kartu su nuteistais kunigais Alfonsu Svarinsku ir Sigitu Tamkevičium sukūrė, pasirašė ir išplatino ne mažiau 16 tokių raštų-dokumentų. Šiuose raštuose šmeižiama Tarybų valstybės politika Katalikų Bažnyčios ir tikinčiųjų atžvilgiu.

Sistemiškai šie dokumentai talpinami nelegaliame, antitarybiname leidinyje "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje".

Įvairiais būdais šie leidiniai perduodami į užsienį, kur plačiai panaudoja propagandai, darydami žalą TSRS tarptautiniam prestižui.

Kun. Leonas Kalinauskas talpino nusikalstamai kun. Alf. Svarinsko ir S. Tamkevičiaus veiklai.

Pamokslais liaupsina nuteistusius, siekia sukelti klausytojų nepasitikejimą tarybine santvarka".

Lietuvos TSR prokuroro vyresnysis padėjėjas, vyresnysis justicijos patarėjas Bakučionis

Pasirašyti po įspėjimu kun. Leonas Kalinauskas atsisakė.

Kaltina už "Kroniką"

Telšiai. 1984 vasario 17 Telšių katedros altariau kun. Vincas Vėlavičius, TTGKK narys, buvo iškvieštas į Telšių prokuratūrą.

Respublikos prokuroro pavaduotojas J. Bakučionis įspėjo kun. V. Vėlavičių, kad už tolimesnę TTGK Komiteto veiklą jis gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn.

Prokuroras J. Bakučionis kaltino kun. V. Vėlavičių, kad komiteto paskelbti dokumentai buvo atspausdinti "LKBK", pateko į užsienį ir tuo, jo įsitikinimu, padarė didelę žalą Sovietų Sąjungos prestižui.

Kun. V. Vėlavičius po įspėjimo raštu nepasirašė.

Įspėja už "Kroniką"

Šiauliai. 1983 gruodžio 17, iš namų į Šiaulių miesto KGB būstinę buvo atvežtas Šv. Jurgio bažnyčios vikaras kun. Vytautas Briilius. Saugumietis Edmundas Jakas barė kunigą už sekmdienį (gruodžio 4) mišių metu pasakytą pamokslą, kuriame jis gynė neteisėtai nuteistą ir respublikiniame laikraštyje "Tiesa" apšmeižta kun. Sigitą Tamkevičių, argumentuotai paneigė "LKB Kronikai" mestus kaltinimus, esą, Amalių kelyje nugriautas kryžius tik todėl, kad reikėjo vesti dujotiekio vamzdžius.

Priminė šiauliečiams, kad ir jie patys puikiai prisimena, kaip be jokio rimto pagrindo buldozeriais buvo griaujami Meškuičių kryžių kalno kryžiai. Padrašino tikinčiuosius, kad po susidorojimo su kunigais — Sigitu Tamkevičiumi ir Alfonsu Svarinsku — nepalūžtų, neišsigastų, nes TSRS konstitucija kol kas dar nepakeista, ir tikintieji turi teisę laisvai išpažinti savo tikėjimą. Represijos prieš kunigus ir tikinčiuosius tėra tik bauginimas, nesuderintas su jokiais įstatymais. Tai yra grubūs valdžios nusikaltimai.

Čekistą domino, koku pagrindu kun. V. Briilius gina "LKB Kroniką", ar jis skaitęs šį leidinį ir ar gali patvirtinti "jame iškeltų faktų teisingumą".

Kunigas pareiškė, kad "LKB Kroniką" skaitęs, visų faktų patikrinti neturi galimybes, tačiau nemažai gali patvirtinti esant teisingais, kaip pavyzdį paminėjo viename iš pirmųjų "LKB Kronikos" numerių aprašytą jo motinos Onos Brilienės išmetimą iš mokytojos pareigų dėl religinių įsitikinimų.

Čekistui paklausus, koku pagrindu jis gina kun. S. Tamkevičių, teismo pripažintą kaltu, kun. V. Briilius atsakė, jog iš istorijos yra žinoma, kad ne visi teismai teisingi, o kun. S. Tamkevičių puikiai pažįsta kaip gerą ir nolių kunigą, nes dar vaikystėje, kai minėtam kunigui buvo atimtas registracijos pažymėjimas, teko kartu su juo dirbti melioracijoje.

Pokalbio pabaigoje čekistas E. Jakas perspėjo kun. Vytautą Briilių, kad, jei ir toliau tokia kryptimi eis, jo laukia toks pat likimas kaip ir kun. Sigitą Tamkevičiaus.

VALDAŠ C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New York office (the telephone: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11416. Tel. 212 441-2611.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, avetkinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINŠ FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chivovich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-8666. After 6 PM — 843-6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telefon. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telefon. 847-2323 (namų telefon. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telefon. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžilūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telefon. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Melius, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmd., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, DfP. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telefon. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kežys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MUSU VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODU SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

| LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMA
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Maspeho Lietuvos vyčiai organizuoti dalyvavo pamaldose už tikėjimo laisvę. Pamaldos buvo spalio 28 St. Agnes katedroje, Long Island. Šią nuotrauką įsidėjo The Long Island Catholic laikraštis.

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (718) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (718) 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m. 1951 m. supirgo AMERIKA LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Prieš numeris metai \$15.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Pavalda pasirašyti: straipsniai nebūtinai išreikš redakcijos nuomonę. Uz skelbimu turimi ir kalba redakcija netiesako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

KRIKŠTO JUBILIEJAUS TEMOMIS (2)

Dėl jubiliejaus apimties

Lietuvos krikšto jubiliejus ima jau išjudėti. Tuo reikalu Chicagoje buvo daug kalbėta. Rašyta ir spaudoje. Kaip dabar atrodo, norima jubiliejų išplėsti, prijungti ir Mindaugo krikštą, ir Žemaičių krikštą. Tuo būdu būtų prisimintas Lietuvos kelias į krikščionybę, kaip ji įsijungė į krikščioniškąją Europą. Įsijungė per tris etapus. Visur tuos ir norima išryškinti. Žinoma, rengimo komitetas pasivadins ne Lietuvos krikšto sukakties komitetas, bet Lietuvos krikšto sukakties komitetas.

Toku keistu vardu vadinosi ir sv. Kazimiero sukakties komitetas, tartum būtų drauge šventos ir kitos sukaktys. Tikrumoje buvo švenčiama tik jo mirties 500 metų sukaktis. Tai logiška išvada, kad reikėjo vadintis sukakties komitetu.

Ir 1987 metai yra tik vienos sukakties jubiliejus — 600 metų kaip apkrikštyti Aukštaičiai. O toji dalis ilgą laiką buvo vadinama — Lietuva. Lietuvos istorijoje yra įsitvirtinusi tik ši sukaktis — 1387 metų krikštas. Taip buvo dėstoma nepriklausomos Lietuvos laikais mokyklose ir net universitete. Tiesa, visada būdavo prisimenamas ir patys krikščionybės kelias į Lietuvą, karaliaus Mindaugo krikštas, įvykęs 1251 m. Buvo prisimenamas ir Žemaičių krikštas, kuris buvo 1413 metais.

Mindaugo krikšto sukaktis buvo prisiminta 1951 metais. Yra sukurta ir eilė paveikslų, literatūrinių veikalų. Krikščionybė neprigijo, sakoma, kad pats Mindaugas vėliau atsiskakęs krikščionybės. Jo dvarė galėjo būti keli krikščionys, bet jie irgi išnyko su Mindaugo nužudymu. Tiesa, šis krikštas suteikė Mindaugui karaliaus vainiką, gautą iš popiežiaus. Lietuvai tai išskėlė kitų Europos tautų tarpe, bet pati krikščio-

nybė neprigijo, nesiskleidė tautoje. Ta krikščionybė atėjo per vokiečių karinį ordina.

Tik Vytautas ir Jogaila 1387 apkrikštiję Aukštaičius, jau ėmėsi žygių krikščionybę ugdyti, plėsti. Tuoj organizavo ir bažnyčių statymą. Krikščionybė jau nebeišblėso, o nuolat stiprėjo ir didėjo. Ši data ir yra tikroji Lietuvos krikšto data, nes jau krikščionybė neužgeso tautoje. Šią datą ir reikia labiausiai akcentuoti, išryškinti, aplink sugrupuoti visą veiklą.

Sunku būtų tiesiogiai priminti ir Žemaičių krikštą. Reikia tik pažymėti, kad tokia Lietuvos dalis liko neapkrikštyta dėl tokių ar kitokių sąlygų. Bet ši 1413 metų data nesurišta su krikščionybės 600 metų jubiliejine data. Žemaičiai tikrai nenorės, kad juos dabar imtų ir nuskriaustų — jų krikščionybės įvedimo sukaktį dabar kiti paminėtų. Kai ateis laikas, žemaičiai patys norės šią sukaktį paminėti. Šio jubiliejaus proga žemaičių krikštą galime tik tiek paminėti kaip paskutinę su-krikščioninimo fazę.

Krikščionybė įvairiose tautose atėjo skirtingai. Vienur krikščionis krikščionys-misionieriai. Ir Prūsijoje pirmieji misionieriai žuvo, gi Lietuvos krikštas buvo surištas su Lietuvos valdovų politika. Dėl nuolatinio kryžiuočių spaudimo ir puldinėjimų jie jau nebegalėjo daugiau laukti. Nuo užpuolėjų reikėjo gintis krikštu. Ir šį krikštą tautai atnešė Jogaila ir Vytautas 1387 metais.

Dera šio jubiliejaus proga išryškinti visą nueitą kelią, bet nedera jubiliejų plėsti ir pavadinti — jubiliejų sukaktis. Toks išsiplėtimas visada suskaldys ir sumažina dėmesį, sumažina centro jėgą. Be to, ir nėra atitinkamų sukakties.

(Padėjęs visiems)

Arba vėl pažįstamame Juozo kaip ramų, kulčių, švelnių manierų, sugėbantį suprastai bei atjausti kitų bėdas, pajėgiantį savuosius sunkumus tik sau pačiam pasi-laikyti, o kitim visada tik gerą nuotaiką rodyti, kitų rūpesčiais rūpintis. Kaune, Ugniagesių gatvės 6 numeryje, Juozo butas buvo pasidarys tarsi kokia savotiška klausykla nuskriaustųjų išpažintim. Įvairių ideologijų bei nuotaių žmonės, solistai ar solistės, aktoriai ar poetai, dailininkai ar ministrai nešė pas Juozą savo sielvarto naštas, žinodami, kad bus kantriai išklaudyti, išmintingai patarti, šiltai suraminti. Ne visada, žinoma, tai būdavo vien tik dejonės. Pasitaikydavo ir labai linksmų istorijų. Pasitaikydavo taip pat, kad kai kuri gležnutė siela pajusdavo ir tam tikrą reciprocitetišką liepsnelę Juozo švelnumui ir supratimui. Ir, va, šitas galima sakyti, samarietiškasis svetimų žaidžų glostytojas ir švelnintojas savo gyvenime bus sulaukęs daugiau už kitą kietasprandį aitrios 'sau opozicijos, galbūt net priešų tikra to žodžio prasme. Ir ne tik iš Lietuvos priešų ar jų ginklanešių, ir ne tik iš priešingos ideologijos sluoksnių, bet ir iš savo paties ideo-

Šis krikštas atėjo per Lenkiją, ir dabartinis popiežius Jonas Paulius II visu savo entuziazmu parems šią datą, šį Lietuvos krikštą. Jo surengtos iškilmės Romoje tikrai visame pasaulyje išgarsins Lietuvą ir patį krikšto jubiliejų.

Prof. Juozas Brazaitis. Vyt. Maželio nuotrauka

10 METŲ BE JUOZO BRAZAIČIO

Vytautas Vaitiekūnas

loginių bendraminčių. Dar daugiau, net iš tų, kuriems buvo bėdoje padėjęs ir gera daręs.

(Tvirtos pasaulėžiūros žmogus)

Ir kodėl? Kodėl šitokia Juozo gyvenimo dialektika? Galbūt todėl, kad lygiagrečiai savo įgimtą introvertiškam, tarkime, moteriškai švelniam kuklumui, lygiagrečiai savo įgimtą jautrumui kitų nesėkmėm bei skriaudom ir lygiagrečiai savo įgimtą pedagoginiam taktiškai kantriai išklaudyti kiekvienos susopusios širdies atsiverimą ir ją suprasti bei sustiprinti, trumpai tariant, lygiagrečiai savo įgimtą "behavior", savo "Lebensart", Juozas taip pat buvo išmokęs ir tvirtai įsisavinęs savo pasaulėžiūros principus, savo "Weltanschauung", savo "conception of the world", be to, dar išsiugdęs savo geležinę valią.

Kai 1965 sausio 20 Apreiški-mo bažnyčioje Brooklyne Juozą ištiko pirmasis širdies priepuolis ir, dr. Radzivano atgaivintas, jis pats vienas parvaivavo automobilį į savo Flatbushą, tai buvo ne tik Viešpaties gailėstin-gumas jam, bet ir jo paties geležinės valios ryžtas nepasiduoti.

Taigi iš vienos pusės Juozo ir aplinką spinduliuojanti asmenybės šiluma, tačiau iš antro-

sios pasaulėžiūriniai principai ir tų principų tarnyboje geležinė valia galbūt neišvengiamai kryžiuosvi Juozo gyvenimo, galima sakyti, tragiškoje dialektikoje.

Po karo lietuvių tremtinių atžvilgiu ir vėliau mūsų išsivijęs atžvilgiu Juozui rūpėjo formuoti lietuvių atsparumą ne tik sovietų kėsnam, ne tik pačiuose lietuviuose pasireiškančiam destruktiviam elementui, bet ir svetimos aplinkos demoralizuojančiam poveikiui. Juozui taip pat rūpėjo, kad išsivijęs intelektualai susipažintų su naujomis, po karo iškilusiomis idėjomis valstybinės santvarkos atžvilgiu. Tuo reikalu Juozas rašė:

(Nori pakelti visuomenę)

"Pasidalinimas mintimis, lojalu svarstymas veda prie aiškumo, prie nuomonių panašumo ar skirtingumo. Jei ryškėtų nuomonių artumas, būtų kai kas laimėta, siekiant bendros visuomeninės minties. Jei ryškėtų skirtingumas — būtų rimtas akstinas patikrinti dar kartą abipusiškai savo principinį nusistatymą abejojamam klausimui ir galimūms suderinti skirtingas nuomones praktiniame gyvenime." O kad tokie svarstymai būtų vaisingi, pagal Juozą tam reikalingas ne tik "noras savo idėjas kitiem įteigti, bet džen-telmenišką sutikimą, kad vieno žmogaus idėja nebūtina yra neklaidinga, kad ir konkurento idėja gali būti teisinga; (reikalingas) pripažinimas, kad, norint laimėti bendradarbiavimą praktiniame gyvenime, galimi ir reikalingi kompromisai; norint laimėti sugyvenimo pažangą, reikia pakelti save ir artimuosius, o ne konkurentus žeminti."

(Politika be pasaulėžiūros)

Juozui ypatingai imponavo pokarinėje Prancūzijoje iškilęs naujas Mouvement Republicain Populaire sąjūdis trumpai MRP. Šio sąjūdžio platformoje Juozui ypatingai patiko du dalykai: siekimas priartinti politiką prie moralės ir siekimas išjungti iš valstybės politikos konfesinius klausimus. Nors Juozas nemanė, kad išsivijoje mūsų politinis susigrupavimas pasaulėžiūrinio pagrindu greitai laiku pasikeistų ir visos mūsų politinės grupės religijos veiksnį pripažintų pozityviu veiksmiu, jis vis dėlto laikė naudingą uždaviniu įtaigauti lietuviams nepasaulėžiūrinės politikos supratimą ta prasme,

kad jokia valdžia netarnautų tik kuriai vienai pasaulėžiūrai, o rūpintų užtikrinti laisvę visom pasaulėžiūroms. Tačiau Juozo gyvenimo dialektikoje ir šios tikrai didesniai lietuvių tarpusavio suartėjimui ir sugyvenimui paveikios mintys faktiškai tik suerzino žymią dalį paties Juozo ideologinių vienminių ir nesulaukė jokio palankaus atgarsio kitų ideologijų sluoksniuose, bent man tokie atgarsiai nežinomi.

(Du žmonių tipai)

Nors psichologija, sociologija, statistika, įstatymai ir kiti veiksniai žmones grupuoja labai įvairiais atžvilgiais, faktiškai betgi tėra du apsigimę žmonių tipai. Vieno tipo žmonės rūpinasi, siekia ir stengiasi kuo nors tapti, kuo aukščiau iškovoti visuomeninės, profesinės, turto padėties kopėčiomis, būti kitų priešakyje. būti žinomi ir matomi.

Antrojo tipo žmonėm pirmiausia rūpi ką nors nuveikti, kas reikalinga šeimos, organizacijos, išsivijęs, tautos uždaviniam vykdyti. Ką nors nuveikti, nesirūpinant, kokia iš to bus nauda ar garbė sau pačiam.

Neabejotinai Juozas buvo antrojo tipo žmogus. Ne dėl naudos ar garbės jis iki išnakti rašydavo XX Amžiaus dienraščiui straipsnius, pats juos po vidunakčio nunešdavo gerus 4-5 blokus į Žaibo spaustuvę, kad anksti rytė dienraščio linotipininkas rankraštį jau rastų spaustuvės pašto dėžėje. Ne dėl naudos ar garbės Pfullingene jis rašydavo Vliko memorandumus, kurdavo informacines knygeles apie Lietuvą svetimiems informuoti. Ne dėl naudos ar garbės jis buvo Krupavičiaus, Sidzikausko, Kaminsko, Bielinio ir kitų Vliko bendradarbių neatlyginamas ir nepakeičiamas šofėris į Frankfurtą, Baden-Badeną, Augsburgą, Muencheną, Freiburgą, Detmoldą ar Hanau.

(Ne dėl garbės)

Ne dėl naudos ar garbės literatūros profesorius tapo politinės informacijos gamintoju. Bet kad taip reikėjo, kad nebuvo kas kitas tą darbą dirba. Viena-m savo laisvę gen. Raštikiui jis rašė:

"Aš buvau jau naikinamas Lietuvos vaikas, ir mano rolė tebuvo kamščio rolė — užkims-ti skyles, kurios atsirado su-

(nukelta į 5 psl.)

44-TŲ METŲ VASARA
Didysis egzodas

PAULIUS JURKUS

14.—

Niekada nelankiau tokių vietų, kaip kariški štabai, raštinės, būstinės. Ir kodėl mane plėžinti, nes čia mažam miestelyje visi maišėmės, ne kartą praėjom šaligatviu.

Tą namą pažinau. Kadaisė čia gyveno senelis kunigas altaristas, berods Chrapauskis. Teko jį aplankyti švenčių metu. Jis buvo malonus senukas. Zitomieriuje baigęs kunigų seminariją, ilgai dirbęs slavų kraštuose. Senatvę leido šitime name-lyje. Jo buvusiam salone ir buvo kuopos vado, leitenanto Herbs-to darbo kambarys.

Įžengiau į vidų ir sustojau pas duris. Leitenantas pažiūrėjo į mane ir jau norėjo kalbėti, kai suskambėjo telefonas. Jis nusi-gręžė nuo manęs ir pakėlė telefo-no ragelį. Telefonas buvo ant jo darbo stalo, kuris stovėjo įstri-žiai. Dirbdamas jis sėdėjo kampe ir matė visą kambarį.

Kodėl jis manęs neišprašė iš kambario? Gal susimaišė, nesu-sigaudė, kas čia dedasi.

Is jo kalbos supratau, kad jis kalbasi su generolu, divizijos vadu. Kur tas generolas buvo, nežinau. Leitenantas nuolat kartojė — Jawohl, Herr General! Kažkaip vaizdavausi, kad tas generolas yra gretimam miestely Alsėdžiuose, bet nieko tikro nežinojau.

Pokalbio turinys man buvo aiškus — jie traukiasi, šiandieną.

Padėjo ragelį, atsisuko ir dabar nustebo mane čia išvydęs.

— Ir kaip neišprašiau išeiti iš raštinės. Girdėjai mano pokalbį? Supratai?

— Taip.

— Mes traukiamės šiandien, poros valandų laikotarpyje.

Jis suprato, ko buvau atėjęs, ir tuoj pridėjo:

— Merginas paimsiu, tavęs paimti negalėsiu. Tu vyrai. Turiu pirmiausia pasiimti savo karius ir aparatūrą. Jeigu vietos liks, paimsiu. Bet... laukti būtų nepraktiška, o jei neliks vie-tos... Važiuk savo jėgom. Nes-pasilik!

Išėjau iš raštinės. Skubėjau pro bažnyčią, pro kapines į namus. Ir mano mintys buvo sunkios ir liūdnos. Toks sumišimas, toks judėjimas. Ir ką aš dary-siu?!

Sedos keliu traukiasi vežimas prie vežimo. Vežė ir sužeistus karius, nes prie Sedos buvo kautynės. Sedos pusėje griaudė ir dundėjo. Artilerija, tankai drasko vieškelį ir vis artyn, artyn.

O gal bus atvažiavęs Vytautas, gal jau stovi vežimėlis ir laukia manęs. Bet mūsų kiamas buvo tuščias. Ir ką dabar daryti?!

Užbėgęs pas kaimyną, kur va-sarą ne kartą lankėmės, klausėmės slapto radijo žinių. Jie visi apsisprendę nejudėti. O man sako tiesiai:

— Štai dviratis ir važiuk. Nelauk. Girdi, kaip viskas artėja, artėja.

Grįžtu į namus ir sakau ma-mai, kad važiuoju dviračiu. Ma-ma vaikšto nesava. Viskas ją gąsdina, o dabar dar aš išva-žiuoju jį nežinia. Ji pasakė, kad niekur iš čia nekeliu. Čia metų metais gyveno, vargo. Čia užaugo jos vaikai, dalis čia ir mirė. Čia kiekvienas medis, griovelis pažįstamas, savas. Užteks senatvei visko — vargo, ir ašary.

Man reikia persipakuoti, nes mano lagaminas per sunkus. Įdedu maisto ir kas būtinausia. Beskubėdamas pamiršau ir nuo-traukas, kurias norėjau pasiim-ti. Pasiėmiau ir mažą portfel-

liuką, kurį užkabinau ant dviračio rėmų, o lagaminą prisirišau ant specialios platformėlės —bagazinės viršum paskutinio rato.

Paskutinė minutė tėviškėje

Jau paskutinė minutė mano tėviškėje. Reikia atsiveikinti su mama. Ji verkia ir verkia ir pro ašaras sako:

— Pauleli, daugiau mes nesimatysime. Nesimatysime...

Ir man neparastai sunku, skausmas plėšo, bet turiu ją nuraminti, kad taip neverkty.

—Mama, tik porai savaičių pasitraukiu. Moku vokiškai, ne-pražūsiu. Nuvažiuoju kur nors į Austriją, ten daug lietuvių. Dar šį rudenį baigsis karas, ir visi sugrįšime.

Mama kartoją tą patį, kad nesimatysime, ir paskui sako:

— Sūneli, skubėk. Tegu Vieš-pats tave saugo. Būk geras visi-siems. Aš visada už tave melsiuos ir tavęs lauksiu...

Senutė mano mama stovi prie didelio klevo, kuris gaubė namų dalį, gaubė ir visus senus prisi-minimus apie seną kalvę, mano jaunystę.

Turiu važiuoti, nes dunda jau arėliai, arėliai.

Apsuku dviratį ir, ašaras ry-damas, išvažiuoju iš kiemo.

Sudie, brangioji tėviškėle, sudie ir visos mano gražios dien-os, sudie ir mano jaunystė...

Tai buvo mano sunkiausia ir baisiausia valanda — atsiveiki-nimas su mylima mama, su my-

lima tėviške. Ir kodėl turi atsi-sveikinti, kodėl čia negali pasi-likti. Ta karo baimė išvaro į didžiuosius kelionių kelius. O gyventi visi nori, ir todėl bėga, tos baimės genami.

O kur važiuoti? Greit sumetu planą, kad pirma važiuoju į Platelius, iš ten į Plungę, į Vakar-us... Nevažiuoju per miestelį, nes ten visi keliai užkims-ti. Žinau trumpus nukirtimus. Važiuoju per Sondeckių ūkį. Tai šviesūs namai, iš čia kilo eilė šviesių žmonių. Čia ir Jackaus Sondas — Sondeckio tėviškė. Jis ilgai gyveno Šiauliuose ir buvo ten burmistru, ligonių kasos direktoriumi. Dabar gyvena Bostone. Namai gerai pažįstami. Ir čia mane jautriai at-sisveikina visi, kuriuos sutinku.

Jų sodyba yra ant Varduvos upės kranto. Turi ir savo tiltuką. Persikėliu per tą tiltuką ir greitai atsirandu kelyje į Plate-lius.

Tai buvo spalio 7, šeštadienis. Anksčiau rašydamas sukly-dau, sakiau, kad tai buvo spalio 8. Dabar patikrinau elekt-roninį kalendorių. Padarė pa-stabą ir viena skaitytoja, kuri buvo užsirašiusi šią datą. Tai buvo rugsėjo 7. Diena buvo dar šiltoka, ir man su paltu, su to-kiu apkrovimu važiuoti pasidarė gana sunku. Kelias kalnuotas, prie smelio. Dažnai reikia nulip-ti ir dviratį jėga stumti. Jaučiu, kaip jėgos senka, kaip nuo prakaito šlapta nugara. O dar

tik pirmieji kilometrai didelės kelionės. Ir kaip atlaikysiu!

Buvo praėjusi kokia valanda, kai išgirdau smarkų trenksmą. Atsisukau. Supratau, kad jau apšaudė mūsų miestelį. Tankai jį pasiekė. Ir vėl sproginas. Tik daug vėliau po visų karų suzi-nojau, kad pirmas sviedinys pa-taikė į miestelio paštą ir jį už-degė. Nuo kito sviedinio tada žuvo ir mano mielas draugas poetas Vytautas Mačernis, žuvo mano kieme. Apie tai papasa-kosiu kitam numeryje.

Mano keliukas buvo gana tuš-čias, bet važiuoti buvo sunku. Staiga išgirštu, kad atūžia ma-sinos, sunkvežimiai. Pamačiau visą koloną, kokia 10 ar 15 sunkvežimių. Jie vežėsi telefo-no stulpus. Supratau, tai telefonis-tai, kurie tiesia linijas į divizi-jos štabus. Dabar ir jie trau-kiasi. Tą valandą atėjo man iš-ganiga mintis — paprašyti, kad paimtų, nes tie sunkvežimiai buvo apytuščiai. Ir tuoj sumoju planą.

Pakeliu ranką ir sustabdu pirmą mašiną. Sustojau visi. Iš-lipo puskarininkis. Ir jam sakau, kad čia, tuo keliu važiuojant, yra dvaras, o tame dvare yra kokia 10 vokiečių, mokytojų iš Rytprūsų. Jie čia kasė apkasus, vadovavo žmonėms. Jie nieko nežino, kas dedasi.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ DIENOS CLEVELANDE

Clevelando lietuviai yra pratę kiekvieną rudenį švęsti Lietuvių Dienas, kurios per ilgą eilę metų yra tapusios tradicine, iškilminga švente. Tai lietuviško tautinio išpareigojimo sustiprinimo dienos, kurių metu dominuoja ne paskaitos ar simpoziumai su iškilmingais šūkais ar beldimais į lietuvišką sąžinę, bet nuotaiką pakelianti programa, maloni ausiai ir akiai.

Šeštadienį, lapkričio 24, DMNP parapijos didžiojoje salėje uždangai pakilus, susirinkusieji lietuviai iš Clevelando apylinkių ir tolimesnių vietovių šiltais plojimais pasveikino Toronto jaunimo mišrų chorą "Volunge" ir jo vadovę Dalia Viskontienę.

Pirmoji dalis, prasidėjusi su "Lietuviais esame mes gimę", labai jautriai nuteikė klausytojus, nes choro narių tarpe vargu bent vienas yra matęs Lietuvą. Pirmoji repertuaro dalis, kurioje vyravo religinio turinio giesmės, kaip lotyniškai sugiedota Rachmaninoffo "Ave Maria", "Alleluia" (Thompsono), ir G. Faures "Cantique", publiką nuteikė melancholiškai.

Antroje koncerto dalyje, iš tautinių drabužių pasikeitus į spalvingas ir puošnias aviečių spalvos sukneles, mišrus, vyrų ir moterų chorai pakaitomis dainavo lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūrinius. Dalios Viskontienės subtilus dirigavimas ir originalus dainų aran-

žavimas buvo naujas ir įdomus. "Volunge" skambėjo kaip puikiai suderintus instrumentus. Ypač patiko "piano" ir net "pianissimo", retkarčiais pereinantį palaipsniui į darnų "crescendo". Schumanno "Čigonai" susilaukė didelių plojimų, o bisui "Volunge" sudainavo dar dvi dainas. Programą buvo baigta B. Badriūno "O Nemune". Pažymėtina, kad Volungės akompaniatorė Leokadija Paukaskaitė-Kanovičienė ne vien buvo koncerto palydovė, bet savo puikiu grojimu liejosi į darnią visumą, tapdama choro koncertinės programos svarbia dalimi.

Rytojaus dieną parapijos salėje svečiai gėrėsi dviem Detroito tautodailininkų darbais. Viktoras Veselka buvo išstatęs nemažai medžio drožinių, rankšluostinių ir lietuviškų kopytėlių, kurių darbo kruopštumu negalima buvo atsistebėti. Juozas Jasiūnas pasirodė su dideliu kiekiu audinių, juostų, takelių, staltiesėlių. Žavus spalvų derinys ir įmantrus lietuviškų raštų išdėstymas traukė kiekvieno lankytojo akį. Ir vieno ir kito menininko darbai turėtų puošti kiekvieną lietuvišką namą.

Aurelija Balasaitienė

GRUODIS — SPAUDOS MĖNUO

Minėdami spaudos atgavimą, gaivinkime knygnešius dvasių

Prieš 120 metų okupantai rusai uždraudė lietuvių tautai spaudą, o prieš 80 metų spauda atgauta.

Po 80 metų išėjimo spauda vėl kviečia lietuvių skaitytoją į talką. Talką be pavojaus, patogią, kiekvienam įmanomą. Jos kartotinius prašymus vėl prisimename.

1. Neuzdarykite savo durų ir širdžių knygoms, žurnalams, laikraščiams bent tiems, kuriuos iki šiol priėmėme.

2. Vartokime spaudos gėrybes visokių progų dovanoms.

3. Pratieskite spaudai kelius į jaunųjų šeimų lizdus.

4. Atsiminkime spaudos seseris - lietuviškąsias radijo programas. Be mūsų paramos jų taip reikšmingi balsai ir garsai turės nutilti.

Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybos, darbuotojai, mūsų lituanistinės mokyklos, organizacijos, šeimos prašomos prisiminti, kad be jų rankų, žodžių ir lėšų talkos išėjimo spauda nelaimės kovos su žudančią svetimąją įtaką, kaip ji nebūtų laimėjusi kovos su caro užmačiom.

Šiuo skatinimu į savosios tautos išėjimo seseriškųjų Lietuvių Bendruomenės Institucijų vardu sutartinai kreipiasi.

JAV LB Kultūros taryba

PRIEŠKALĖDINIS KNYGŲ JAUNIMUI

IŠPARDAVIMAS

Kalėdų proga dovanokime vaikams ir jaunimui lietuviškas knygas. Jų yra daug ir gražių. Jos nebrangios, o per visą gruodžio mėnesį daugumos knygų kainos dar sumažintos. Užsakyti šiuo adresu: LB Švietimo taryba, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Telef. 312 847-1693.

1. J. Gylienė, Gabriuko užrašai, apysaka, 134 psl. 2.50 dol.
2. A. Giedrius, Tėvų pasakos, 160 psl. — 3 dol.
3. A. Giedrius, Mažosios pasakos, 80 psl. — 1.50 dol.
4. C. Grincevičius, Vyskupo katinas, pasakojimai vaikams, 38 psl. — 2 dol.
5. A. Gustaitis, Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys, 32 psl., — 1.50 dol.
6. J. Narunė, Lineliai, iliustruota, dovana mažiesiems, 24 psl. — 1 dol.
7. A. Norimas, Be namų, premijuota apysaka, 200 psl. — 3 dol.
8. B. Nalienė, Kalnų gėlytė,

eiliuota pasakaitė, 22 psl. — 2.50 dol.

9. J. Švaistas, Šaunus penketukas, premijuota apysaka, iliustr., 80 psl. — 2.50 dol.

10. J. Toliušis, Tryliktoji laida, pasakojimai, iliustr., 254 psl. — 3.50 dol.

11. V. Vaitkevičienė, Du draugai, premijuota apysaka, 222 psl., — 3.50 dol.

12. V. Vaitkevičienė, Pasakų pasaulis, 80 psl. — 2.50 dol.

13. Rinktinė jaunimui, 8 - 11 metų vaikams, 44 psl. — 1 dol.

14. Rinktinė jaunimui, 13 - 16 m. vaikams, 48 psl. — 1 dol.

15. B. Vaivorytė, Lietuva — graži tėvynė, eilėraščiai, iliustr., 44 psl. — 2.50 dol.

16. Pr. Naujokaitis, Maži žingsniai, pasakojimai, 120 psl. — 1.50 dol.

17. St. Petersonienė, Laumė daumė, eiliuota pasaka, 64 psl. — 4 dol.

18. A. Abromaitienė, Nykštukų mokykla, apsakymėliai, iliustr., 64 psl. — 3 dol.

— Koelno katedroje spalio 6 buvo iškilmingos pamaldos paminėti šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį. Mišias koncelebravo vysk. Klaus Dick ir vysk. Antanas Deksnys. Dalyvavo Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Po pamaldų salėje buvo paskaita, meninė dalis ir pasilinksminimas.

19. D. Bindokienė, Parkas anapus gatvės, premijuota apysaka, 158 psl. — 3 dol.

20. M. Girmiuvienė, Senojo bokšto paslaptis, įdomūs nuotykių, 152 psl. — 4 dol.

21. M. Girmiuvienė, Dingusio gintaro paslaptis, įdomūs nuotykių, 140 psl. — 4 dol.

22. J. Minelga, Labas rytas, voverė, iliustr. eilės, 88 psl. — 4 dol.

23. J. Minelga, Kiškio pyragai, iliustr. eilės, 72 psl. — 3.50 dol.

24. J. Minelga, Žiogas muzikantas, iliustr. eilės, 72 psl. — 3.50 dol.

25. V. Ramonas, Dulkės Raudonam sauleleidy, romanas, 396 psl. — 6 dol.

26. R. Scarry, Mano žodynas, lietuvių ir anglų k., puikios iliustracijos, labai gera knyga mažiesiems, 96 psl. — 10 dol.

27. N. Mackevičienė, R. Račkuskienė, G. Valiulienė, Pelenė, pasaka su magnetofonine juoste, 40 psl. — 4 dol.

28. N. Mackevičienė, Aš esu, iliustruota knygtė vaikams, 48 psl. — 2.50 dol.

29. D. Tamulionytė, Lietuviais norime ir būt, vadovėlis lietu-

menalus — jis per visą savo gyvenimą vis trūsė ir trūsė, kaip tikra darbo pelė) Juozas išgyveno tik 70 metų, 11 mėnesių ir 19 dienų nuėjo į kapus ir į Lietuvos istorijos lapus. Nepaliko jokio medžiaginio turto. Nuėjo ten, kur jau prieš jį yra nuėjo jo širdžiai taip brangūs Julijonas, kitas Juozas ir tūkstančiai mūsų tautos laisvės kovoję kritusiųjų. Jie visi ten susipranta. Tik mes čia vieni pailsome gyvenimo kelyje, kiti susitaikėme su padėtimi ir kapituliuome, dar kiti suburzuazėjome ir nebe pajėgiame išsikapstyti iš savo kasdienybės, o dar kiti neišsitenkame šalia vienas kito, pykstamės dėl pirmos vietos, dėl vadovaujamo vaidmens.

Ogi kaip labai ir šiandien mūsų išėjimo reikalinga visuomeninių brazaitiškų kamščių.

Tiktai kas šiandien kad ir Vliko aplinkoj norės prisiminti tik visuomeninio kamščio vaidmenį, kai kiekvienas manosi, kad jam dera tik vairuoti, ne dirbti. Bet čia jau mūsų pačių, ne Juozo, gyvenimo dialektika.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Švelkauskas sutiko šilame laikraštyje duoti patikslintų ir patarimų teisiniais klausimais Dėbininko skaitytojams. Klausimai atsiųsti jos adresu: Dr. M. L. Švelkauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1995 Centre St., Boston, MA 02132

VAIKO ATSAKOMYBĖ

KLAUSIMAS

Mūsų 8 metų vaikas, eidamas per gatvę, prie pat mūsų namų, buvo užgautas pravažiuojančio automobilio ir gana sunkiai sužeistas. Jam buvo sulaužyta koja ir dešinės rankos du pirštai. Teko išgulėti ligoninėje apie du mėnesius, ir dabar sunkiai tepaėina.

Aš turiu advokatą, kuris man aiškina, kad draudimo bendrovė sutinka apmokėti tik gydymo išlaidas, bet nieko daugiau mokėti nenori. Sako, girdi, vaikas irgi buvo neatsargus eidamas per gatvę, už tai vairuotojo draudimo bendrovė nenori mokėti.

Man atrodo, kad 8 metų amžiaus vaikas neturi užtenkamai proto pasisaugoti. Automobilio vairuotojai turėtų būti atsargūs, kai mato vaiką einant per gatvę. Kas gi matė, kad kaltintų sužeistą vaiką, kad, girdi, jis buvo neužtenkamai atsargus. Ar nėra teisybės Amerikoje?

30. D. Tamulionytė, Lietuvių kalbos pratimai, pritaikyti vadovėliui Lietuviais norime ir būt, 236 psl. — 3 dol.

(Šis D. Tamulionytės vadovėlis ir R. Scarry Mano žodynas tai puikios kalėdinės dovanos ir lietuviškai dar nemokantiems).

ATSAKYMAS

Daugumoj Valstijų taikomas vadinamasis palyginamojo neatsargumo standartas (comparative negligence). Tai reiškia, kad jeigu ieškovas (plaintiff) buvo "neatsargus" sakykime, 30 procentų, o atsakovas (defendant) — 70 procentų, — tada ieškovui priteisiama 40% jo turėtų nuostolių.

Principas yra tas, kad jeigu abudu, ir ieškovas ir atsakovas, savo neatsargiu elgesiu prisidėjo prie ieškovo nukentėjimo (injury), — tada būtų neteisinga viską "užkrauti" atsakovui.

Kai reikalas atsiduria teisme, reikia neužmiršti, kad "neatsargumas" (negligence) teisiška prasme nevisuomet "atitinka" kasdieninei to žodžio prasmėi. Neatsargumas teisiška prasme yra nesilaikymas tam tikros elgsenos normos, standarto. To standarto esmė yra tokia: kaip būtų pasielgęs tokiose pat sąlygose eilinis, vidutinio proto žmogus? jei nukentėjęs to standarto nesilaikė, jis buvo teisiška prasme neatsargus.

Vaikas taip pat privalo laikytis tam tikro elgsenos standarto. Tačiau standartas 8 metų vaikui yra ne suaugusio žmogaus elgsenos norma, bet 8 metų, vidutinės inteligencijos, normalaus vaiko elgsenos standartas.

Šį klausimą paprastai sprendžia prisiekusieji (jury), o jei abi pusės atsisako savo teisių į

"jury", tada tą klausimą sprendžia teisėjas. Teisėjas sprendžia, ar Tapatų sąmas pasielgė taip, kaip vidutinio proto, jo amžiaus vaikas būtų pasielgęs tokiomis pat sąlygomis, kuriomis nelaimė įvyko.

Teisimas (t.y. jury arba teisėjas) taipogi sprendžia procentu Tamstų vaikas prisidėjo prie nelaimės įvykimo. Nuo to sprendimo priklausys ar vaikas gaus kompensacijos ir jei taip, kiek jis jos gaus, priimant dėmesin jo turėtus nuostolius (gydymo išlaidos, nemalnumai, skausmas ir pan.).

Beje, kai kuriose valstijose įstatymai iš viso neleidžia ieškovui gauti kompensaciją už savo turėtus nuostolius, jei jisai savo paties elgesiu bent kiek yra prisidėjęs prie įvykusio akcidento, nors atsakovas irgi buvo "neatsargus" (negligent) ir savo elgesiu taip pat buvo prisidėjęs prie ieškovo "nukentėjimo". Toks principas yra gana "aštrus" ir, todėl kaip anksčiau "minėjau, dauguma valstijų priėmė palyginamojo neatsargumo (comparative negligence) dėsnius savo įstatymuose.

MUZIKINIO VEIKALO KONKURSAUS

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba skelbia muzikinio veikalo konkursą. Veikalą atliks jungtinis mišrus choras su solistais VII-osios dainų šventės programoje 1986 metais. Veikalo apimtis — ne daugiau kaip 15 - 20 minučių.

Pirmoji premija — 3,000 dol., antroji 1,500 dol. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau.

Konkurso terminas — 1985 gegužės 30. Konkurso reikalais kreiptis adresu: Dr. A. Butkus, 2370 Canterbury Rd., University Hts., OH 44118. Tel. 216 932-9944.

JAV LB krašto valdyba

LAIŠKAS N.Y. IR APYLINKĖS LIETUVIAM

New Yorke Lietuvių Fondo vaju dar nepasibaigė. Buvo išsiuntinėta šimtai laiškų su viltimi, kad daugelis atsilieps ir parems gyvybinį lietuvių reikalą. Dėkome tiems, kurie atsiliėpė, bet tokių buvo mažai. Gal kiti laiškų negavo, gal neskaitė, gal neatkreipė dėmesio. Todėl spausdiname Jūsų laikrašty to laiško tekstą ir prašome švenčių nuotaikose atsiliiepti dosnia auka.

Mieli broliai ir sesės lietuviai!

Lietuvių tautinės gyvybės tęstinumui reikalingos bendros pastangos. Tom pastangom paremti ir jas ištesėti reikia lėšų.

Kadaise svajotas, o dabar jau eilė metų gyvas Lietuvių Fondas yra tapęs svarbiausiu lietuviškos veiklos ramsčiu. Lietuvių Fondas remia visas lietuvių veiklos apraiškas: meną, muziką, mokslą, rašybinę kūrybą, organizacijų veiklą, didžiuosius sąskrydžius ir svarbiausia — lietuviškas mokyklas.

Tiem reikalams iki š.m. birželio mėnesio Lietuvių Fondą paskyrė arti dviejų milijonų dolerių. Iš kur tie pinigai?

Jie ateina iš aukomis, palikimais, nario mokesčiais, įamžinimais sukrauto fondo, kuris jau siekia du milijonus ir septynis šimtus tūkstančių dolerių. Parama lietuviškai veiklai skiriama vien tik iš priaugančių nuosimčių, o kapitalas paliekamas ateičiai, kad pajamų niekad nepritrūktų. Tas kapitalas turi augti ir toliau.

Šio vajuos uždavinys yra pasiekti ir perviršyti tris milijonus dolerių. Jūs galite tai padaryti.

Kviečiame palikti savo ženklą lietuvių tautos kovų kelyje. Kviečiame įrašyti savo, arba savo artimųjų vardą į Lietuvių Fondo aukotojų eiles ir užsitikrinti ramybę, kad ir Jūs padėjote puoseleiti ir išlaikyti lietuvių kalbą, meną ir kultūrą tremtyje.

Lietuva prisikels ir jos sūnūs bei dukros Jūsų aukos niekad neužmirš!

Iš anksto dėkojame,

LIETUVIŲ FONDO VAJAU NEW YORKE VALDYBA

Prašome užpildyti čia pridėtą atkarpą ir aukas siųsti vajuos išdinininkui šiuo adresu: A. Silbajoris, 85-00 107 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418.

Čekius rašyti LITHUANIAN FOUNDATION, Inc. vardu. Gausite pakvitavimus ir visos aukos bus nurašomos nuo mokesčių.

(Pavardė ir vardas)

(Nr. ir gatvė)

(Miestas, valstija ir Zip)

Lietuvių Fondo trečiajam milijonui aukojų \$ Sudarant testamentus prašoma įrašyti ir Lietuvių Fondą angliškai: LITHUANIAN FOUNDATION, Inc., A NOT-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629. Čekius rašyti Lietuvių Fondo vardu.

10 METŲ BE JUOZO BRAZAIČIO

(atkelta iš 3 psl.)

naikinus kvalifikuotus žmones. Kamšiojau skyles net tokiose srityse, kurios man buvo svetimos, kurių nekenčiau, kurios mane patį sunaikino".

Tikrai žiauri gyvenimo dialektika.

Savo ruožtu, nepaisant ir tik kamščio vaidmens, gaminant politinę informaciją, palaikant ryšius su diplomatais, redaguojant deportacijų memorandumus Jungtinėm Tautom ar siejantis okupanto Lietuvoje vykdomu genocidu, Juozas vis tiek nebuvo praradęs savo meninio jautrumo, savo estetinio masto. Kai 1948 architektas Tadas Vizgirda užsimojo Muenchen išleisti seriją meniškai apipavidalintų knygų "Lithuania, Country and Nation", Juozas įtikino Vliką, kad leidėjų parentų finansiskai, nes tokie meniški

leidiniai informacijai apie Lietuvą daugiau pasitarnauja, ne kaip politinės brošūros.

(Ištikimybė savo draugams)

Negalima neprisiminti ir dar vieno Juozui būdingo bruožo — jo ištikimybės savo draugam. Savo atsiminimuose Churchillis pabrėžia, kad, nepaisant jam darytų įvairių priekaištų, vis dėlto niekas neradęs preteksto jam prikišti, kad būtų buvęs neištikimas savo draugam. Šiuo atžvilgiu Juozas tikrai prilygo Churchillui. Gal net daugiau. Jis pats pergyveno draugų nesėkmes. Pats sirgo dėl jų tarpusavio kiverių. Pats imdavosi arbitro iniciatyvos, stengdamasis įsijausti į abiejų šalių nuotaikas, jas atšėinti ir tarpusavio draugiškumą atstatyti. Ir tatau jam sekėsi.

(Pasiliko neužmirštas)

Po didžiai intensyvaus darbo (o Juozo darbštumas buvo feno-

LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS VYKO CHICAGOJE

Amerikos Lietuvių Katalikų Federacija, išgyvenusi 78 metus, kartu su naujai konsekruotu vyskupu Paulium Baltakiu lapkričio 23 - 24 sušaukė konferenciją Chicagoje. Suvažiavime buvo svarstomi ne tik einamieji reikalai, bet ir žvelgiama į šieivijos lietuvių sielovados klausimus. Vyskupas Baltakis pirmą kartą subūrė branduolį žmonių, kurie, sutikę jam talkinti, sudarė veiklos gaires lietuviškai pastoracijai. Posėdžiuose dalyvavo apie 50 kunigų, seselių ir pasauliečių iš septynių vietovių.

Pasimatymas su Chicago kardinolu Bernardinu įvyko penktadienį, lapkričio 23 Jėzuitų Jaunimo Centre. Programą, kuri vyko anglų kalba, pradėjo jaunas Federacijos pirmininkas advokatas Saulius Kuprys.

Būrelių atstovai tada prabilo į kardinolą, dalindamiesi opiausiais lietuvių dvasiniais rūpesčiais: apie pašaukimus, jaunimo pastoraciją, religinį švietimą jaunose šeimose ir lietuviškai nekalbančiųjų tarpe, parapijas, religines radijo valandėles ir 600 metų Lietuvos krikšto minėjimą.

Pvz., radijo būrelis suprojektavo garsinių ir video juostelių rinkinį, kuris būtų skleidžiamas per radijo valandėles ir lietuviškas kolonijas. Rinkinio tikslas: suteikti medžiagos pasiruošimui sakramentams — krikštui, pirmajai komunijai, sutvirtinimui, moterystei ir pan. — bei specialiomis programomis — LKB Kronikos sukakčiai, šv. Kazimiero šventei ir t.t.

Nuspręsta minėti Lietuvos krikštą kartu su Lietuva 1987 m., jungiant visus tris krikšto etapus — 1251, 1387 ir 1413 metus. Glaudžiai bendradarbiaujant su Vatikanu, tos sukakties proga bus stengiamasi išskirti Lietuvos priespaudą pasauliniu mastu, kaip buvo daryta šv. Kazimiero sukakties proga.

Kardinolas Bernardinas, atidžiai išlausęs visų pranešimų, užsirašydamas svarbesnius punktus, šiltai ir teigiamai į juos reaguavo.

Po jo žodžių, vyskupas Paulius Baltakis jam padėkojo už nuoširdumą ir tada kvietė susirinkusius įsigilinti į maldos vigiliją, kuriai vadovavo pats kardinolas.

Po visų iškilnių Chicago's vi-

suomenė priėmė naująjį vyskupą Baltakį su vaišėmis ir sveikinimais Jaunimo Centro kavinėje.

Šeštadienį, lapkričio 24, dalyviai rinkosi į Marijos gimnazijos salę konferencijos tūšai. Iš ryto vyko Federacijos tarybos narių pranešimai ir vyskupo darbo posėdžiai atskirai.

Tada Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius iš New Yorko buvo pakviestas į sceną kalbėti. Skaitydamas ištrauką iš vėliausios LKB Kronikos (Nr. 64), jis gyvai nušvietė persekiojamos Bažnyčios Lietuvoje padėtį.

Po kalbos kun. Kazimierui Pugevičiui buvo įteikta kun. Juo-

zo Prunskio 500 dol. premija už visuomeninę veiklą. Dekodamas už šią garbę, kun. Pugevičius paukojo tą sumą "Americans for Due Process" organizacijai. "Šis vienetas kovoja už žmogaus teises", aiškino kun. Pugevičius, "stengdamasis apginti sovietų dokumentais apkaltintus tariamus karo nusikaltėlius, ir išlaikyti teisingą juridinį procesą Amerikos teismuose". Šiom bylom vesti Specialių tyrimų įstaiga dažnai remiasi sovietų pateiktais suklustais dokumentais bei pribaugintais Lietuvos liudininkais.

Popiet vyskupas Baltakis supažindino dalyvius su jo teisėmis, pareigomis ir veikla. Po jo pranešimo vyko simpoziumai apie pašaukimus ir Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos ateitį.

Gintė Damušytė

Šv. Jurgio lietuvių parapija lapkričio 4 šventė 75 metų jubiliejų. Ta proga į iškilmes buvo atvykęs ir Brooklyno vyskupas Francis Mugavero. Šalia tos parapijos klebonas kun. Bruno Kruzas. Nuotr. Jono Pašukonio

75 METAI ŠV. JURGIO PARAPIJAI

1909 m. lietuvių skaičius Brooklyno centrinėje dalyje, netoli nuo "Navy Yard" (karinių laivų statybos vietos), padidėjo iki 3000. Brooklyno vyskupas McDonnell leido lietuviams steigti parapiją. Pirmos mišios dar neužbaigtos šv. Jurgio parapijos bažnyčioje buvo aukojamos 1914 per Kalėdas.

Parapijos klebonais buvo: kun. Antanas Kodis (1909-1926), kun. Norbertas Pakalnis (1926-1934), kun. Kazimieras Paulionis (1934 - 1948), kun. Antanas Petrauskas (1948 - 1967). Dabartinis klebonas kun. Bruno

Kruzas darbuojasi jau 17 metų.

Lapkričio 4 šv. Jurgio parapija atšventė parapijos 75 m. jubiliejų. Koncelebracines mišias aukėjo Brooklyno vysk. Francis J. Mugavero ir būrys kunigų. Bažnyčia buvo pripildyta parapijiečių ir svečių.

Prel. Pranas Bulovas, Atsimainymo parapijos klebonas, lietuvių ir anglų kalbomis pasakė pamokslą. Trumpai palietė parapijos istoriją ir nuveiktus darbus. Pirmas parapijetis, išventintas kunigū, buvo kun. Juozas Aleksūnas. Klebonas su geriausia klausia ir gražiausiu balsu

namo, teigdami, kad jis galįs "pabėgti". Šeimai leidžiama jį pamatyti tik 5 minutes. A. Artukovičs buvo areštuotas nes komunistinė Jugoslavijos valdžia pareikalavo Amerikos, kad jis jiems būtų išduotas. Tai gėdingas lapas Amerikos istorijoje, kad Teisingumo Departamentas yra sutikęs tai padaryti.

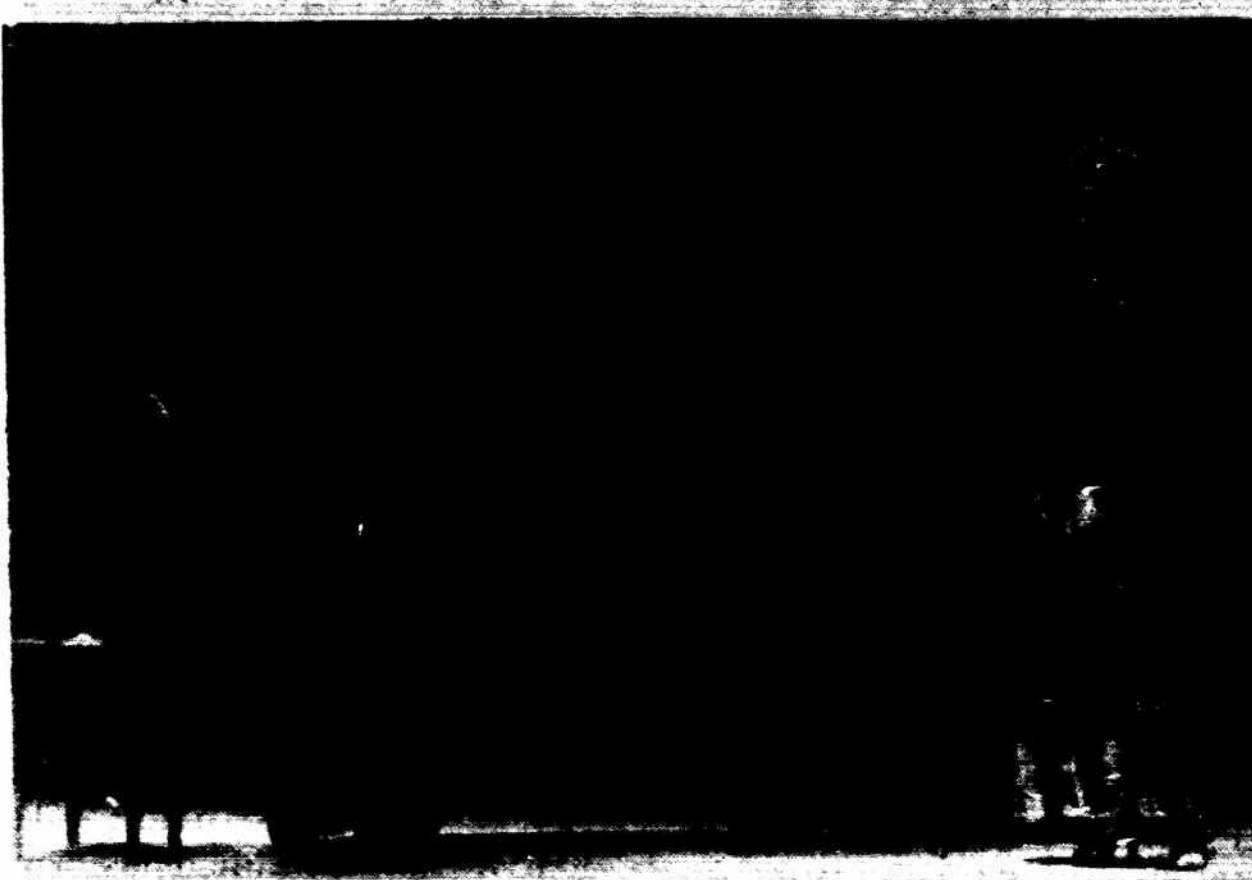
Nei vienas iš anksčiau sumintų įvykių negali būti praleidžiamas patydomis. Nekeldami savo balsų, nepasiskaidydami, kad tai, kas yra daroma yra nepriimtina mums, nei kaip amerikiečiams, nei kaip lietuviams, patys savo pražudysime. Nebus ko kaltinti, nebent savęs pačių, kad nesimėme akcijos ir nedarėme žygių gelbėti savo tautos ir istorijos praicit bei ateitį.

Office of Special Investigation veiklai atremti Americans for Due Process seka teismus, visur pasiskaidydami už Amerikos piliečių ir mūsų tautiečių teises. Renkama tiksliai ir objektyviai informacija ir protestuojama prieš bet kokią deportaciją į Sovietų Sąjungą.

Americans for Due Process darbu skleidžiant tikrą ir tikslią informaciją apie OSI darbus ir siekiant, reikia lėšų. Kiekviena auka, didelė ar maža padės efektingiau apginti savo tautiečių ir savo istoriją.

Aukos siųsti adresu: Americans for Due Process, P.O. Box 85, Woodhaven, N.Y. 11421.

Americans for Due Process

Solistė Gina Čapkauskienė dainuoja Kultūros Židinio scenoje. Jos koncertas buvo lapkričio 18. Rengė Liet. Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas. Jai akomponavo William Smiddy. Nuotr. A. Reivytyienės

SOLISTĖ GINA ČAPKAUSKIENĖ VĖL KONCERTAVO KULTŪROS ŽIDINYJE

LMF New Yorko klubas yra gana aktyvus ir kasmet rengia įvairius kultūrinius renginius. Šiemet klubo vadovybė rudeniui koncertui nutarė pasikviesti jau senokai šioje kolonijoje dainavusią solistę Giną Čapkauskienę. Šios iškiliosios dainininkės pasiklausyti suėjo daug žmonių. Iš tikrųjų tai vienas nesigailėjo, kad atsilankė į šį reto meninio lygio koncertą.

Programa buvo iš trijų patiekalų. Pradžioje buvo atliekamos lietuvių kompozitorių dainos: O. Metrikenės — Dainos, muzika ir gėlės, J. Gruodžio — Amžinas keleivi ir Rūta, B. Budriūno — Šauksmas. Šių dainų yra kiek naujesnė muzikinė apranga ir turi tam tikrą dozė

meninės vertės. Dar šioj daly buvo J. Govėdo — Liepsnelė ir J. Gaidelio — Poetas. Abi dainos yra avangardinės krypties, tačiau prisilaiko estetiškos ribos. J. Gaidelio harmonija, pagrįsta visų laipsnių septakordais ir staigiom, trumpom moduliacijomis, yra disonansinė, tačiau įdomiai spalvinga ir efektinga.

Ankstesnę ir šių laikų kūrybą solistė atliko be priekaištų, su laisve, tikrumu ir stilium pažinimu.

Antroje dalyje pianistas William Smiddy solo fortepijonu paskambino: E. Grieg — Wedding Day at Trolldhaugen, F. Chopin — Valse in A-flat, A. Scriabin — Etude in D sharp minor, R. Schumann — Widmung, S. Rachmaninoff — Prelude in G minor ir 3rd Movement from Sonata in B-flat minor.

Pianistas pasirodė koncertuojančio interpretatoriaus formoje. Turi virtuozinę techniką ir pirštų jėgą, intensyvių dinamių poleikę. Tas padeda jam išvystyti beribį crescendo. Pradedant nuo Chopino valso ppp švelnumu, jausminio momento iki Rachmaninoffo fff — ekstreminio dramatiškumo, kur išsiliejo jo temperamento įkaita. Tačiau, kai reikia, jis lengvai pereina į subtilaus poeto svajotojo lauką.

W. Smiddy yra jaunas, talentingas, muzikalus, turi ryžto ir energijos dirbti. Jo horizontas plėsis, tobulės, nes jis yra personaline pianisto dvasia ir širdimi artistas, turįs visus galimumus siekti meninio tobulėjimo.

Šios muzikinės popietės užbaigai sol. G. Čapkauskienė iš pasaulinio dainos meno aruodo pateikė tris "saldumynus": "Ah, Je vaux vivre" iš op. "Romeo ir Juliette" — Ch. Gounod, "Caro nome" iš op. "Rigoletto" — G. Verdi, "Chacun le sait" iš op. "Le Fille du regiment" — G. Donizetti. Čia mūsų pirmaujanti solistė, poeto žodžiais tariant "sučiulbo, pragydo, prашvito meliliai". Šiose arijose ji turėjo kur įsibėgėti ir sužvilgo visa savo balsine pažiba. Šiuos kūrinis ji atliko su stilingumu ir grakštumu, su nepaprastu raikumu.

Sujaudinta auditorija praplūpo ploti ir jos neišleido iš scenos. Ji bisui padainavo dar keturis kūrinius. F. Čapkauskienės savybė dainuojant bisui Flotow "Paskutinė vasaros rožė", kūrinių atlikti mezzo-voce išlaikytu būdu, itin subtiliai, išieskotai.

LMF New Yorko klubo surengta popietė-koncertas turėjo tikrai aukšto lygio muzikos meno programą. Atsilankę gausūs klausytojai turėjo malonią dvasinę atgaivą. Jų sielos tapo ilgam laikui pasotintos.

J.Sf.

IŠ VISUR

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos amerikietiškojo padalinio narių metinis susirinkimas įvyks gruodžio 9, sekmadienį, 3 val. popiet Putnam, Conn., seselių sodyboje.

— Prel. dr. Audrys Bačkis, Vatikano nepaprastų reikalų pasekretorius, buvo atvykęs su kardinolu J. Casaroli į Argentinos Eucharistinį kongresą. Ta proga, lydimas kun. Juozo Margio, aplankė ir lietuvių parapiją, mokyklą, muziejų ir kitas lietuviškas įstaigas Avellanedoje, prie Buenos Aires.

— Kun. Justinas Bertašius, Winnipeg, Man. Kanaoje, lietuvių šv. Kazimiero parapijos kūrėjas, bažnyčios statytojas ir klebonas, popiežiaus Jono Pauliaus II pakeltas prelatu. Kun. J. Bertašius yra gimęs 1915 kovo 21. Baigęs Telsių kunigų seminariją, kunigū išventintas 1942 gegužės 14. Nuo 1951 dirba Winnipege.

— Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metiniame susirinkime lapkričio 10 Clevelando Lietuvių Namuose metinė kultūrinė premija įteikta žurnalistui Balui Gaidžiūniui.

— Poetui Kaziui Bradūniui paskirta Vinco Krėvės vardo 1982 - 1983 metų literatūros premija už eilėraščių rinkinį "Priešai", išleista Ateities literatūros fondo 1983 metais Chicagoje. Tai jau 15-oji Vinco Krėvės vardo literatūros premija, kurią kas dveji metai skiria Montrealio lietuvių akademini sambūris.

— Pranas Paukštaitis, buvęs "Nepriklausomos Lietuvos" administratorius ir redaktorius, sulaukęs 74 m. amžiaus, mirė spalio 28 Montrealyje, Kanaoje.

— Generolui Vladui Mieželiui lapkričio 26 suėjo 90 metų amžiaus. Lapkričio 25 Lietuvių Bendruomenės Phoenixo apylinkė surengė jam pagerbimą Sun City Ariz.

— Solisto Algio Grigo naujos plokštelės, kurią jis įdainavo palydint Philharmonia Hungarica orkestrui ir diriguojant Alvydui Vasaičiui, supažindinimas įvyks gruodžio 8 Chicago's Jaunimo Centro kavinėje.

— Australijos Lietuvių Dienos surengiamos 1984-1985 metų savaitės, krašto sostinėje Camberroje, kur yra lietuvių kolonija. Į šias dienas atvyksta PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, paskaitai pakviestas dr. Petras Kisielius.

— Prašomi atsiliepti asmenys, kurie Utenos Saulės gimnazija pradėjo lankyti Ribnikų vienkienyje, ne Utenoje. Norima nustatyti gimnazijos veikimo pradžią. Malonėte rašyti šiuo adresu: V. Liulevičius, 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Il. 60629

— Nauji Darbininko skaitytojai: R. Kulmis, Cambridge, Mass. Užsakė kitiem: A. Vaičiulaitis, Bethesda, Md. — D. Vaičiulaitis, Brooklyn, N.Y., St. Balsys, Brooklyn, N.Y. — V. Andruskaičiui, Richmond Hts., Ohio. A. Skrudienė, Jersey City, N.J. — V. Zuštaitui, Inverness, Fla. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujienų skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

KĄ DARO OSI?

Praėjusio mėnesio laikotarpyje lietuvių visuomenę palietė eilė nemalonių įvykių ryšium su Teisingumo Departamento Office of Special Investigations (OSI) keliamom bylom.

Lapkričio 9 Bostone buvo iškelta išpilietinimo byla prieš 70 metų amžiaus Motiejų Katinauską (Matthew Katin). Jis kaltinamas dalyvavimu dvylkite "Impulevičiaus" batalijoje. M. Katinauskas serga, prieš porą mėnesių jį ištiko "stroke". Jo finansinė padėtis yra labai liūdina. Šeimos neturi. Iki šiol jam nėra pasisekę susirasti advokato, kuris apsiimtų jo gynimą.

Lapkričio 14 St. Peterburgo teisme įvyko konferencija, liečianti Kazimierą Palčiąuską. Nors K. Palčiąuskas gynybą yra paėmęs naujas advokatas, teismas nusprendė jam duoti tik mėnesį pasirodinti deportacijos apklausai. K. Palčiąuskas negalėjo dalyvauti konferencijoje, nes dieną prieš tai sukrito ir smarkiai susižeidė.

Henriko Benkunsko deportacijos byloje Chicagoje buvo sprendžiamas teisėtumas ėmimo liudininkų apklausų (depozicijų) Sovietų Sąjungoje. Prieš stiprius gynybos protestus teisėjas nusprendė, kad depozicijų ėmimas yra leistinas. Šį sprendimą gynybos advokatas Povilas Žumbakis kartu su savo kolegom apeliuoja. H. Benkunskas taip pat serga ir vargiai panėša bylos įtampa.

Jurgio Juodžio byloje OSI smarkiai spaudžia teisėją Kovakovich, kad uždarytų medžiagos rinkimą (discovery) ir nustatytų datą teismui. Tačiau teismo data dar nėra nustatyta.

Kaip matome iš sumintų pavyzdžių, OSI "vėžys" plečiasi. Kitos bylos prieš lietuvius vyksta taip pat sparčiai ir liūdina.

Reikia mesti žvilgsnį ir į tai, kas darosi byloje prieš kitus ryti europiečius, nes jų bylų rezultatai turės pasekmių ir lietuviams.

Kritiškiausias šio momento klausimas bus sprendžiamas esyto Karl Linnas deportacijos byloje. Valstybės Departamento pareigūnai teigia, kad šio Pabaltijo piliečio deportacija į Sovietų Sąjungą nepaneigis nepripažinimo politikos. Jei tai bus teismo patvirtinta sausio 8, visų kelių Pabaltiečių bylų paseks K. Linno bylos pėdsakais.

Bene žiauriausias pavyzdys OSI nuopelnų yra tai, kas buvo padaryta kroatui Andrej Artukovič. Californijoj. Lapkričio 14 ambulansai, "paramedics" ir ginkluoti federaliniai maršalai apsupo A. Artukovič sūnaus namą, kur jis gyvena. Tuomet su ginklais maršalai išvedė sergantį, aklą, su pažamom 84 metų A. Artukovič ambulansą ir nuvežė į kalėjimo ligoninę, kur jį laiko. Teismas nenustatė užsto sumos, kad jis galėtų grįžti

Balfas laukia Jūsų aukos! Neuždelskite! Paskubėkite!

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūniui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAS KRIAUČELIŪNO PREMIJA

Premijai skirti sąlygos:
1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetei (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir lietuvių vienerių metų laikotarpiu;

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskirto asmens iki kiekvienų metų gruodžio 31 (pašto antspaudas).

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalų vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;

4. Komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki ateinančių metų vasario 15 ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGENIJAS KRIAUČELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois 60464.

Dr. Wilhelm Störst-Vydanas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Irišta. 14 dol.

A. Grauslys, Jieskau tavo veido. Religinių straipsnių rinkinys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Irišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimo kelias. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

Prof. J. Eretas tarnyboj Lietuvai. Straipsnių rinkinys. 4 dol.

P. Gudelis, Jomiskelio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Publius Vergilius Maro, Georgikos, vertė A. Nyka-Niliūnas. Albumo formatas, irišta. 10 dol.

P. Razminas, Kražiai. Iliustruota, irišta. 12 dol.

O. Mikailaitė, Pumpučio pasauliukas, gausiai iliustruota. 3 dol.

Gynybių Vilniaus sienų nugriovimas, vertė M. Blynas. 3 dol.

Korp. Ramovė, V.D. Universiteto studentų atsargos karininkų atsiminimai. Red. J. Karka. Didesnio formato. 10 dol.

Br. Kviklys, Telsių vyskupija. Irišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkiškio vyskupija. Irišta. 23 dol.

J. Puzinas, Petras Avižonis. Irištas. 10 dol.

St. Yla, Jurgis Matulaitis. Biografija. 5 dol.

J. Kaributas, Kelionė aplink pasaulį. 4 dol.

Šv. Raštas, Naujasis Testamentas. Irištas. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupaitė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980 kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

P. Gaučio vertimas. Pirmasis stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažeraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. 6 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Sios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KALĖDŲ DOVANOM — LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Paskutiniu laiku išleistos lietuviškos muzikos plokštelės, kurias malonu ir pačiam paklausyti ir kitiems, ypač Kalėdų progai, padovanoti:

“Ar atminsi” — Danos Stanikaitės įdainuota lietuvių kompozitorių 14 dainų. Kaina 10 dol.

“Dainuok ir šok” — J. Nakutavičiaus su D. Striugaite-Summers, palydint orkestru, įdainuota 10 lietuviškų dainų ir šokių. Plokštelės kaina 12 dol., kasetės — 10 dol.

“Gina Čapkauskienė” — lietuvių kompozitorių dainos ir operų arijos. Plokštelės arba kasetės kaina 10 dol.

“Pasakos” — 10 lietuviškų pasakų vaikam. Vilnius Records of Canada leidinys. Kaina 10 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol. Sios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, knygos, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KALĖDINĖ DOVANA VAIKUČIAMS

Montrealyje įsikūrusi plokštelė leidykla “Vilnius” ką tik išleido plokštelę vaikam: “PASAKOS”. Plokštelėje įrašytos šios pasakos: Dangus griūva, Gužučio ir gervės piršlybos, Milžinai, Našlaitėlis ir milžinas, Slibinas devynagalvis, Kuriu, kuriu pečiuką, Ein saulelė aplink dangų, Perkūno ginčas su velniu, Plungės pilies kalnas, Eglė žalčių karalienė. Plokštelės viršelis papuoštas vaikų kūryba. Kaina su persiuntimu 11 dol. Gaunama: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Bridges — tai tiltai tarp vyresnės kartos ir jaunųjų, kurie nepaskaito lietuviškos spaudos. Kalėdų proga geriausia dovana užsakyti jaunimui Bridges. Žurnalas aplankys jaunuosius 11 kartų per 1985 metus ir primins Jūsų sveikinimą. Visa tai tik už 7 dol. Gauta daug gražių atsiliepimų iš Bridges skaitytojų, kurie didžiuojasi esą lietuviškas. Nepagailėkime lietuviškam jaunimui progos susipažinti su lietuviškais klausimais, gyvenimu okupuotoje Lietuvoje. Tuoj pat užsakykite Bridges, kreipdamiesi adresu: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Metinė prenumerata tik 7 dol.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS
Už priėmimus mokešius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.
Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.
Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELI, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokėstį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:
Po 20 dol. — P. Karosas,

New Britain, Conn., Ž. Juriene, Richmond Hill, N.Y., A. Kareiva, Chicago, Ill.

15 dol. — M. Ramonaitis, Warrior Run, Pa.

Po 10 dol. — E. Noakas, Fresh Meadows, N.Y., V. Endzelis, Toronto, Ont., kun. A. Karalis, New Haven, Conn., M. Liauba, Cincinnati, Ohio, M. Jakulis, Jason, dr. S. Alis, Springfield, Mass., J. Virbalis, Cleveland, Ohio.

Po 5 dol. — J. Stanionis, Fair Haven, VT, B. Rimas, Ridge-wood, N.Y., A. Malinauskas, Woodhaven, N.Y., V. Geibavičius, Woodhaven, N.Y., B. Laurinaitis, Sunderland, Mass., V. Kamaitis, Sutton, Mass., E. Milerienė, Woodhaven, N.Y., E. Pugh, Long Beach, N.Y., E. Valiukonienė, So. Boston, Mass., S. Ausonis, So. Boston, Mass., J. Vaičieliūnas, Toronto, Ont., J. Norušis, Allentown, N.J., A. Žukienė, Woodhaven, N.Y., A. Macelis, Bowie, Md., A. Samušis, Richmond Hill, N.Y., F. Valentukevičius, Nashua, N.H., P. Jurgėla, Uniondale N.Y., G. Daunys, Syosset, N.Y., J. Širvinskaitė, Brockton, Mass., A. Cergeles, Brooklyn, N.Y., J. Andrews, Inverness, Fla.

Po 3 dol. — R. Bagdonas, Ormond Beach, Fla., S. Razgaitis, Chicago, Ill.

Po 2 dol. — P. Vasiliauskas, Woodhaven, N.Y., J. Mazalenski, Haverhill, Mass., S. Gimbutas, Wilmington, DE, M. Jan-kauskas, Whetston, Md., J. Laukaitis, Torrington, Conn.

1 dol. — S. Valatka, Roselle, N.J.

Visiems aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, idėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

FEDERALINE LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
KASA
LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION
86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 -20,000	6 mėn.	10.92%	10.50%
	12 mėn.	11.03%	10.60%
	24 mėn.	11.14%	10.70%
	36 mėn.	11.19%	10.75%
\$20,000 \$50,000	6 mėn.	11.19%	10.75%
	12 mėn.	11.35%	10.90%
	24 mėn.	11.41%	10.95%
	36 mėn.	11.46%	11.00%

\$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	11.46%	11%
---------------------------	------------------	--------	-----

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAIČIAVIMAS KASDIEN
DABARTINIS KURSAS 9%	

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanijų, novenų. Tinka ir patiems pasimelsti ir kitiems padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES
Nepamirškite savo aukos
Lietuvių Teisėms Ginti Fondui
Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui.....US\$

Pavardė, vardas

Adresas

NAUJAUSIOS KNYGOS

J. Gliauda, Kovo ketvirtoji. Romanas šv. Kazimiero tema. 8 dol.

J. Kralikauskas, Ažuolai pilialkalnyje. 8 dol.

J. Gliauda, Baltos vėliavos. Romanas. Irišta. 10 dol.

A. Saudargienė, Vėjas iš rytų. Ispūdziai. Irišta. 6 dol.

V. Rimkus, Lietuvių sukilimas Vilniuje. Atsiminimai. Irišta. 6 dol.

Alė Rūta, Pirmieji svetur. Premijuotas romanas. 12 dol.

B. Kviklys, Panevėžio vyskupija. Gausiai iliustruota. Didesnio formato. Irišta. 23 dol.

J. Karvelis, Prekybininko kelio. Irišta. 15 dol.

A. P. Bagdonas, Lietuvių Fondas. Didelio formato. Gausiai iliustruota. 20 dol.

Vyt. Alantas, Gėlių balsai. Novelės, Irišta. 10 dol.

VI. Butkienė-Cekonytė, Molinis arklukas. Apsakymai. Irišta. 8 dol.

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, irišta. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius, Visuomeniniai klausimai. Irišta. 18 dol.

Vytė Nemunelis. Mažųjų dienų. Poezija vaikam. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą. 4 dol.

A. Gailiūšis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sese, budėk. Lietuvių skaučių seserija. Irišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, irištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, irištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

S. Yla, M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus. Irišta. 15 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumą okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštai viršeliais 12 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II, III ir IV tomai. Irišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)
Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitiems lietuviams, naudojantiems tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.
Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.
Vardas, pavardė

BALTIC TOURS

1984 KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

No. 117: lapkričio 7 - 21\$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreipkitės:
BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:
giminių lėkvetimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujant palikimų sutvarkyme

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)
Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastiniu apvalku, nugarėlė patogiai suvarta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas — Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

PAREIGA BALFUI

Lietuviai visad vienas kitam padėdavo: ar gaisrui ištikus, tėvui ar motinai mirus, ar kitai nelaimėi įvykus. Jei vargas, nelaimė didesnė — būdavo organizuojamos talkos.

Nėra ir negali būti didesnės nelaimės, kaip mūsų tautos pavergimas, naikinimas. Šiai nelaimėi bent kiek sušvelninti jau 40 metų kai suorganizuota laisvųjų lietuvių talka — Balfas, kuris gelbsti lietuvius. Balfas tuos artimo meilės darbus gali atlikti tik lietuvių aukomis, kurios šiuo metu renkamos New York'e ir apylinkėse. New Yorko Balf'o skyriaus valdyba praveda vajų aukodama savo laiką, skirdama savo asmeninę auką Balfui, atlikdama savo pareigą vargstančių lietuvių pagalbai be jokių atlyginimų metai po metų. Vajus vyksta, tačiau dar daug geraširdžių lietuvių neatsiliepė, savo aukos neatsiuntė, todėl Balf'o 100-ojo skyriaus valdyba prašo aukų ir laukia tos lietuviškos pareigos įvykdymo. Šv. Kalėdų šventės čia pat.

PAPILDYMAS

Sunny Hills, Fla., šių metų Balf'o aukotojų sąrašą buvo praleista A. Šimkienės, aukojusios 10 dol., pavardė. Už nemalonią klaidą A. Šimkienės labai atsiprašau. — V. Baltutis.

Is JAV LB Bostono apygardos suvažiavimo, įvykusio lapkričio 17 Worcester, Mass., Maironio Parko patalpose. Suvažiavime pranešimą daro apygardos pirmininkas Jonas Rutenis. Sėdi kun. Rafaelis Šakalys, OFM, ir Juozas Renteilis. Nuotr. Jono Urbano

Daugelis jau rūpinasi kokias prašmatnias dovanėles pirkis savo šeimai, artimiesiems, draugams bei jų vaikams. Vargan patėkę lietuvių ir jų vaikai neprašo prašmatnybių nei brangenybių. Jiems reikalingi kasdienės buities dalykai: drabužiai, avalynė, vaistai, duonytė ir paguoda, kad toli gyvenantys tautiečiai jų neužmiršta. Šv. Kalėdų proga suteikime džiaugsmo vargo broliui, sesei aukodami Balfui. Tegul dosnumu ir gailėstingumu būna pasipušusi kiekvieno lietuvių širdis Kristaus Gimimo šventės belaukiant.

Vėl keletas stambesnių aukotojų: 500 dol. — kun. dr. Matas Čyvas, Albany, N.Y. (iš šios

aukos 50 dol. skyrė Vasario 16 gimnazijai), 200 dol. — Nijolė ir Jurgis Valaičiai, Stamford, Conn., po 50 dol. — dr. Jurgis Budzeika, Bronx, N.Y., Aldona ir Vitas Katinai, Richmond Hill, N.Y., dr. Birutė ir Jonas Petručiai, Oakhurst, N.J., po 40 dol. — dr. Anastazija Goeldnerienė, Flushing, N.Y., Irena ir Aleksandras Vakseliai, Richmond Hill, N.Y., po 30 dol. — Julius Botyrius, Ridgewood, N.Y., Anna ir Alfonsas Mažeikiai, Jamaica, N.Y., Elena ir Juozas Petniūnai, Richmond Hill, N.Y.

Kaikurie iš šių aukotojų skyrė šiek tiek ir Vasario 16 gimnazijai.

Siunčiant auką Balfui, voką ir čekį prašoma įvardinti: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., Chapter 100, ir siųsti šiuo adresu: P.O. Box 21081, Woodhaven, N.Y. 11421.

Sirdingas ačiū aukotojams.

A. Pumputis
Balf'o 100-ojo skyriaus
įždininkas

— Didžiosios Britanijos Lietuvos Sąjungos naują valdybą dabar sudaro: pirm. J. Alkis, I vicepirm. spaudos bei informacijos reikalams V. Dargis, II vicepirm. organizaciniam ir kultūriniam reikalams E. Šova, išd. B. Butrimas, sekr. A. Vilčinskis, kitais reikalais rūpinsis S. Neortas ir Z. Juras.

BROCKTON, MASS.

Balfui minint veiklos 40 metų sukaktį, Brocktono lietuvių pagrįstai gali didžiulis, kad jie toje veikloje sėkmingai reiškesi, atlikdami savo uždavinį padėti broliui, atsidūrusiam varge. Dar 1944 rudenį buvo įsteigti du Balf'o skyriai: 42 ir 72. Ilgainiui jų veikla susilpnėjęs, 1953 sausio mėnesį atgaivintas 72 skyrius. Tai padaryta naujųjų ateivių iniciatyva ir pastangomis, įtraukiant taip pat ankstesnius ateivius ir jų vaikus.

Atgaivintas 72 skyrius veikia be pertraukos iki šių dienų. Pernai skyrius sudarė sąlygas centro direktorių suvažiavimui, kuris praėjo labai sėkmingai visais atžvilgiais, paskatindamas kitų skyrių vadovybes tokius suvažiavimus organizuoti savo kolonijose ir tuo būdu suartinti Balf'o centrą su tolimiausiomis lietuvių kolonijomis, besirūpinančiomis lietuviškos šalpos reikalais. To suvažiavimo proga centrui pasiūsta 2,000 dol. Nedidelėje lietuvių kolonijoje tai pasigėrėtinai rezultatai, pasiekti energingos skyriaus valdybos dėka.

Siemet lapkričio 3 paminėta Balf'o veiklos 40-ties metų sukaktis banketu, kuris įvyko Sandaros salėje. Banketui vadovavo Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis, vienas skyriaus atgavintųjų iniciatorių. Maldą sukalbėjo Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. Petras Šakalys, o pagrindinę kalbą pasakė centro direktorius ir 17 skyriaus Bostone pirmininkas kun. Antanas Baltrušiusas, taikliai ir įtikinančiai įrodėdamas, kiek reikalinga ir reikšminga Balf'o veikla šiomis dienomis, kada reikia rūpintis lietuviams ištrė-

Kariuomenės šventė ir choras "Perkūnas"

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 66 metų sukaktis Bostone iškilmingai ir gražiai paminėta. Jei ne lietuvių savanoriai ir kariai, tai Vasario 16-tosios aktas būtų likęs tik popieriuje. Savanoriai ir kariai savo kraujo aukomis pavertė tą aktą realybe.

Sukaktis pradėta minėti lapkričio 18. Tą dieną "Laisvės Varpas" radijo bangomis perdavė pirmąją dalį montažo "Laisvės Varpų atgarsiai", kurie vykdavo Karo Muziejaus sode lyje Kaune.

Lapkričio 25 rytą Stepono ir Valentino Minkų radijo valandoje buvo perduotas atitinkamas pranešimas apie Lietuvos kariuomenės atkūrimą ir jo

mime, Lietuvoje, Seinų trikampyje ir kitur. Ypatingo dėmesio reikalingi tie, kurie vienu ar kitu būdu pasitraukia iš okupuotos Lietuvos, o taip pat Afganistano sukilėlių paimti nelaisvėn lietuvių, kuriuos Lietuvos okupantas siunčia į Afganistaną maldinti to krašto kovas dėl laisvės.

Banketo vedėjas P. Viščinis paryškino, kaip uoliai Balfas rūpinosi Antrojo pasaulinio karo aukomis Vokietijos griuvėsiuose. Jis pabrėžė, kad tuomet ne visi susilaukė paramos, kokios reikėjo, bet tai ne Balf'o kaltė, o rezultatas tos padėties, kurioje šelpiamųjų buvo daug daugiau, negu Balfui pavyko šalpos reikalams gauti aukų. Anksčiau Balf'o sušelpieji dabar turi progą per Balf'ą prisidėti prie šalpos organizavimo kitiem. Jo pagrindinė mintis: "Neužmirškime, kad lengviau duoti, negu prašyti". Bankete dar dalyvavo Providence kolegijos profesorius kun. Antanas Jurgelaitis ir buvęs Norwoodo parapijos klebonas kun. Albertas Abračinskis.

Tas banketas davė 825 dol. gryno pelno. Jo proga aukų gauta \$728.00. Tuo būdu iš viso sudaryta 1,553 dol. Pridėjus iš kasos dar 47. Balf'o centrui į Chicagą pasiūsta 1,600. Į tą sumą neįeina narių mokesčiai, kurie bus pasiūstyti vėliau. Skyriaus narių skaičius svyruoja nuo 90 iki 100.

Stambiausi aukotojai: 300 dol. — Juozas Kairys, Fitzmaurice Motor Sales savininkas, po 50 dol. — Marija Janėnienė, Jonas Šuopys ir Petras Viščinis, 30 dol. — Antanas Andriulionis ir Stasė Gofensienė, po 25 dol. — Stasys ir Ona Martišauskai, Danielius ir Morta Meiliai, po 20 dol. — Raimondas ir Liuda Šukiai, Vytautas ir Birutė Suziedėliai. Kiti aukojo mažesniomis sumomis.

Dabar skyriaus valdybą sudaro: pirmininkas — Jonas Šuopys, vicepirmininkas — Juozas Dabrėga, sekretorius — Nikodemus Labukas, išždininkė — Ona Eikiniene, nariai: Stasė Gofensienė, Jonas Jankūnas ir Ignas Leščinskis. — P.V.

reikšmę Lietuvos kovose dėl laisvės. Tą pačią dieną "Laisvės Varpas" perdavė antrąją dalį "Laisvės Varpų atgarsiai". 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone buvo iškilmingos pamaldos už žuvusius kovoje dėl Lietuvos laisvės. Per mišias giedojo solistas Benediktas Povilavičius, o prie vargonų prof. Jeronimas Kačinskis.

3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos salėje vyko pagrindinė minėjimo dalis. Ją atidarė L.K.V.S. Ramovės skyr. pirm., Jonas Starinskis. Programai vadovauti jis pakvietė Redą Veitaitę. Buvo įneštos vėliavos, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, prie piano prof. Jeronimas Kačinskis. Maldą sukalbėjo parapijos kleb. kun. Albertas Kontautas.

Savanoriam kūrėjam Juozui Liutkoniui ir Stasiui Grieželiui Jurgelevičiui bei komunistų ir nacių kaliniams Elenai Juciutei, Jonui Vasui ir Povilui Žiškui buvo prisegtos gelės.

Algirdas Budreckis skaitė paskaitą. Jis pradėjo, jog kariuomenės šventė yra II-oji didžioji lietuvių šventė. Tada iš archyvinės kruopščiai surinktos medžiagos supažindino su 1918 m. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo iššauktu reikalu organizuoti Lietuvos kariuomenę.

Bostono tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas Gedimino Ivaškos, pašoko tris tautinius šokius. Tikrai miela gėrėtis tais jaunais ir besišypsantiems veidais, kada jų grakštūs judesiai, nešami žydinčios jaunystės, primena toli paliktus tėviškes laukus su žydinčiomis pievomis ir margaspalviais drugeliais.

New Yorko vyrų choras "Perkūnas", vedamas dirigento Viktoro Ralio, prie piano Dalia Sakaitė, atliko ilgą ir labai gražią dainos programą. Jie padainavo: Ramovėnų maršas, Sviesių naktį, Jūra svajonių pilna, Sargybinio godos, Balmok teveli, Naktį, Kunigų choras iš op. "Užburtoji fleita", solo Stasys Citvaras, Vyrų choras iš op. "Demonas", Medžiotojų choras iš op. "Laisvasis šaulys", Pražydo jazminai, Kur banguoja Nemunėlis, Ruduo, Žygis ir Vilnių, Jūreivių maršas, Ant kalno karkalai siūbavo, Kir-Vir-jo, Namu ir Suaidės vėl laisvės dainos.

Jų dainavimas tiesiog uzbūrė visus. Balsai stiprūs, gerai suderinti ir jie dainuoja su noru, su šypsena ir labai galingai. Tad publika nesigailėjo jiems griausmingų katučių, kad jie ir po tokios ilgos programos turėjo dar priedu padainuoti kelias dainas. Buvo dar ir staigmena, kada choristas Tutinas solo dainavo. Jo balsas gražus ir stiprus. To talento nevalia jam užmiršti, nes tai būtų nuostolis ne tik jam pačiam, bet ir lietuviškai visuomenei.

Linkime šiam chorui su vadovu nepavargti ir toliau džiuginti mus gražia daina.

Po programos buvo vaišės ir loterija. Padėka priklauso už šį gražų ir puikų renginį ramovėnų skyr. valdybai su pirm. Jonu Starinsku, o taip pat visiem pagalbininkam ir pagalbininkėm, kurios skaniai visus pavaišino.

Pokario Lietuva
LMF klubo klubo susirinkimą lapkričio 24 atidarė pirm. Elena Vasylyonienė.

Buv. Sibiro tremtinė Elena Juciute kalbėjo apie pokario Lietuvą. Esą, per pirmuosius bolševikų okupacijos metus matėm tik terora, bet bolševikinio gyvenimo nematėm. Buvo sunaikinta visuomenės vadai, dvasiškiai ir t.t. Antrosios okupacijos metais dar vyko karas, vyko išalkusių Raudonosios armijos karių plešikavimai, moterų prievartavimai ir pan. Vyrus emė į kariuomenę, gaudė. Tada atsirado sribai, valkatos, kurių rankomis bolševikai norėjo nuslėpti savo baisius darbus. Atsirado partizanai, kurie vedė nelygią kovą su Raudonąja armija. 1946 buvo paskelbta amnestija. Jei kas pakluso ir pasidavė, tai jie po baisių tardymų buvo likviduojami. Kova buvo baisi ir nesibaigianti. Kai 1948 pradėjo vartyti į kolhozus, tada prasidėjo baisios deportacijos į Sibirą. Vežė veik vien tūkinius. 1951 vėl buvo vežimai. Dabartinis pagrindis atsirado tik po Simo Kudirkos žygio. Ir taip prelegentė paminėjo visas svarbesnes sritis iš gyvenimo pokario Lietuvoje.

BOSTONO RENGINIAI

Gruodžio 9 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos valdybos rinkimai. Prasidės 12 val. iki 4 val. p.p. Visi dalyvaukime, nes tai mūsų pačių svarbus reikalas.

Gruodžio 9 d. 4 val. p.p. Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto rengiamas balius. Programoje J. Grušo 1 veiksmo komedija "Nenuorama žmona". Režisuoja Aleksandra Gustaitienė. Vaidina: Gita Kupčinskienė, Aidas Kupčinskis, Jurgis Jašinskas, Vytautas Jurgėla, Žara Girniūtė ir Ramūnas Girnius.

Gruodžio 16 d. 4 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje kalėdinė vakaronė. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas. Programą atliks: akt. Aleksandra Gustaitienė, solist. Benediktas Povilavičius, prof. Jeronimas Kačinskis ir Ivaškų vadovaujami tautinių šokių jaunieji šokėjai.

Gruodžio 31 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos rengiamas Naujų Metų sutikimas.

Vasario 10 d. 3 val. p.p. solistės Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall Bostone.

Kovo 3 tradicinė skautų rengiama Kazuku mugė.

Kovo 24 Minkų radijo valandos 51 metų sukakties renginys.

Balandžio 21 Laisvės Varpo pavasarinis renginys.

BOSTON MASS — WLYN 1980 AM bangos sekmu nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 582 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 288-0488. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmedienomis 9:00-10:30 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.5. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 686-7209.

Daytona Beach Meno Mėgėjų Grupės Nariui

KAZIMIERUI BARŪNUI

ir jo šeimai, mylimam broliui okup. Lietuvoje mirus, reiškiamo nuoširdžiai užuojautą ir drauge liūdime.

Daytona Beach Meno Mėgėjų Grupė

Mielam pusbroliui

A.A. PRANUI PAUKŠTAIČIUI

mirus, jo seserį Levosę Kriščiokaitienę su šeima ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Stasė ir Vytautas Česnavičiai su šeima

A.A. ANDRIUI RAČKAUSKUI

mirus, jo žmoną Angele, dukterį Dianą Vaičekauskienę, sūnų Donatą ir jų šeimais nuoširdžiai užjaučiame

Stefa ir Vladas Vasikauskai Birutė ir Jonas Mikalauskai

A.A. ONA ZAJANKAUSKAITĖ - ZINKE

Lapkričio 14 suėjo vleneri metai, kaip mano sesuo Ona atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Ji buvo ne tik vyresnė sesuo, bet ir geriausia mano draugė ir patarėja. Kitiems ji buvo geros krikščionės pavyzdys.

Pirmiausia — ji visuomet buvo lietuvė. Mano gyvenimas tikrai tuščias be jos.

Onos sesuo
Marijona

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

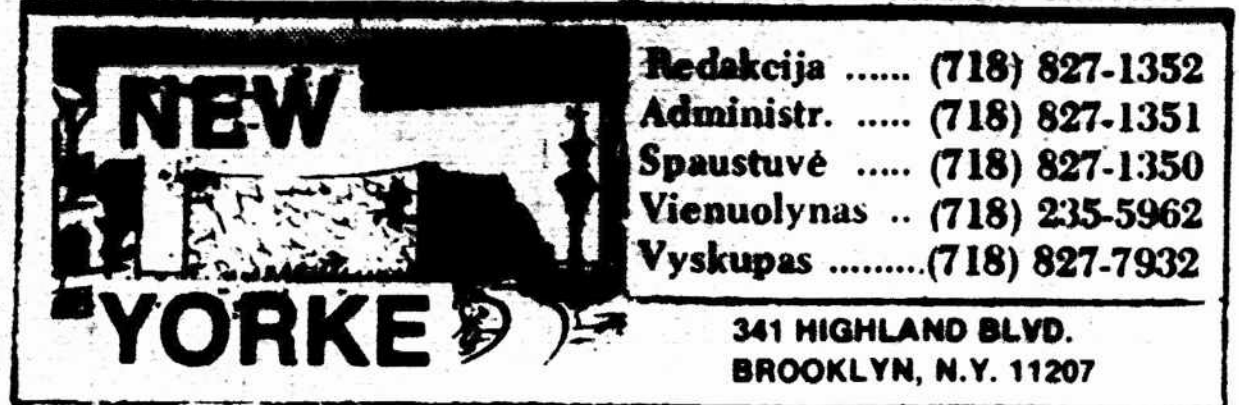
Mūsų krautuvėse geriausias dešros. Kelionėi ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užikite - įstikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7088
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L. I.: 961 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N. Y., The Cheese Pitt —
200 Hammon Ave. — Tel.: 914-248-0226

Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,
Route 58 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn.: Hans and Fritz Dell
270 Farmington Ave. — 263-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St.
Tel.: 617 789-2885
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —
Tel.: 201 785-0642

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
 Administr. (718) 827-1351
 Spaustuvė (718) 827-1350
 Vienuolynas .. (718) 235-5962
 Vyskupas (718) 827-7932

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gruodžio 8, šeštadienį, Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugijos koncertas. Programą atlieka tautinių šokių ansamblis Tryptinis ir vyrų choras Perkūnas.

Vysk. Baltakis, OFM, gruodžio 11 išvyksta į Romą, sustos lietuvių kolegijoje. Romoje pasimats su popiežiumi. Atgal grįžta prieš Kalėdų šventes.

Tradicinės New Yorko skautų skaučių kūčios bus gruodžio 15, šeštadienį, 6:30 v.v. Kultūros Židinyje. Visi skautai, skautės, jų tėveliai, draugai ir artimieji mielai kviečiami dalyvauti. Auka — uniformuotiems skautams 2 dol., visiems kitiems — 7 dol. Apie dalyvavimą prašom pranešti s. Aldonai Katinienei, skambinant 846-1210.

Susipažinimas su kun. Daniliu Staniškiu, naujuoju Apreiškimo parapijos vikaru, rengiamas gruodžio 9, šeštadienį, tuoj po sumos, 12 val. parapijos salėje. Parapičiai ir svečiai kviečiami dalyvauti, pasveikinti ir pagerbti naująjį vikarą. Ten pat po šeimininkų vaišių bus trumpas ir svarbus parapičių susirinkimas.

Pamaldos už a.a. prof. Juozą Brazaitį buvo lapkričio 24 d., šeštadienį, 10 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Mišias aukojo Darbininko redaktorius Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM. Po mišių buvo gražios vaišės posėdžių menėje. Vaišes paruošė Renata Alinskienė, Filomena Ignaitienė. Jom talkino viešnia iš Chicago Elena Baltrušaitienė. Pamaldose dalyvavo apie 15 žmonių. Taip pat kitos mišios buvo lapkričio 28, profesoriaus mirties dieną. Tas mišias užprašė jo dukra dr. Marytė Brazaitytė-Matulionienė.

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspeth, N.Y., gruodžio 16, sekmadienį, rengia kūčias. 11 val. ryto mišios V. Atsimainymo bažnyčioje. Specialių ceremonijų metu bus adoptuotos Panevėžio ir Žagarės parapijos. Kūmai: Jonas Adomėnas su žmona, Muriel Lekštutis ir Peter Yushkevich. Po to salė kalėdinė programa ir kūčių valgiai. Dėl bi-lietų kreiptis telefonais: Tony Yakaitis 516 481-1051, Igni Wales 516 488-5226, Al. Kraujalis 718 468-0560.

PADEKA

New Yorko Lietuvių Fondo komitetui

Yra sakoma: jei nori ką nors atlikti, duok tam, kuris labai užimtas; tada darbas bus tikrai padarytas. Taip atsitiko ir šiuo atveju. Visi žinome visuomenininkės Lilės Milukienės plačią veiklą New Yorke. Šių metų pradžioje jai buvo patikėtas uždavinys New Yorko apylinkėse atgaivinti Lietuvių Fondo talkininkų veiklą. Apie save ji subūrė veiklių asmenų komitetą ir su jo pagalba surengė sėkmingą Lietuvių Fondo vėjų bei to vėjais užbaigimo banketą lapkričio 10 Kultūros Židinyje.

Lietuvių Fondo valdybos vardu reikiame nuosirdžią padėką Lietuvių Fondo atstovei Lilei Milukienei bei visiems komiteto nariams už paaukotą laiką, įdėtą rūpestį ir darbą ruošiant vėjais banketą. Taipgi nuosirdžius atėiu visoms ir visiems, atsilankiusiems į banketą ir ypač už aukas, kuriomis parėmė Lietuvių Fondo bendras pastangas visais galimais ištekliais remti lietuvių tautinę - kultūrinę veiklą išsviavoje.

Dr. Antanas Razma
 L.F. valdybos pirmininkas
 Marija Remienė
 L.F. vėjais pirmininkė

Žmogaus Teisių Dienos programa Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa organizuoja kalėdinių sveikinimų rašymą sąžinės kalbiam New Yorko lietuvių parapijose. Sekmadienį, gruodžio 9, laišku vėjų kalbiam praves studentai ateitininkai, vadovaujant Algini Lukoševičiui, Apreiškimo parapijoje, Dalia Bulviūnė, Lietuvos vyčių 12 kuopos narė, Aušros Vartų parapijoje tuoj po 11 val. sumos. Jonas Adomėnas vadovaus laišku vėjui V. Atsimainymo parapijoje sekmadienį, gruodžio 16, per Lietuvos vyčių 110 kuopos Kūčias. New Yorko lietuviai yra raginami įsijungti į šį vėjų asmeniška, pasiūsdami kalėdinius sveikinimus persekiojamiems broliams ir seserims lietuviams sovietų lageriuose bei tremtyje.

SOS demonstracija yra šaukiama Žmogaus Teisių Diena, pirmadienį, gruodžio 10, Manhattane, atkreipti dėmesį į iš-tremtųjų bei įkalintųjų mokslininkų Sakharovo, Orlovo ir Scharskio palaužtas sveikatas. Vigelija įvyks 12 val. vidurdienį 67 Street ir 3 Avenue sankryžoj, skersai gatvės nuo suvieta misijos. Šis kampas yra pakrikštytas Sakharov-Bonner vardu. Doktorų delegacija stengsis sovietams įteikti sarašą įkalintųjų mokslininkų, jų tarpe lietuvių, kuriems grėsia fizinė pražūtis dėl nežmogiškų sąlygų sovietiniuose lageriuose. Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ragina lietuvių visuomenę prie šios demonstracijos prisidėti savo dalyvavimu.

New Yorko neolituojam susirinkimas buvo lapkričio 17, šeštadienį, Fi-Fi restorane. Vytas Gerulaitis papasakojo įdomius savo kelionės įspūdžius iš kelionės į Lietuvą.

Petras Sandanavičius iš Santa Monicos, Calif., gruodžio 16 atvyksta pas mamą dviejų savaitečių atostogų ir nori pasimatyti su draugais. Skambinti 388-7973. Jis Californijoje dirba West Side Printing and Publishing Co.

Bridges žurnalas, leidžiamas JAV LB krašto valdybos, redaguojamas Demie Jonaitienės ir administruojamas Tėv. Petro Baniūno, OFM, Darbininko administratoriaus, vis labiau įsivertintina ir vis auge jo prenumerata. Žurnalo prenumerata 7 dol. metam. Rašyti Darbininko adresu — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Rasa Bobelytė-Brittain, kuri kaip radijo oro pranešėja turi vardą Rasa Kaye, laimėjo sidabro medalį už filmą "Manufacturers Hanover Newsline", kurį ji padarė Troika Productions Inc. bendrovei. Medalį pasiskyrė tarptautinis filmo ir televizijos festivalis už geriausių industriinius filmus. Tai buvo trečias jos video filmas. Pirmas filmas buvo "The Colgate Women's Games". Ji buvo gamintoja filmo "The Colgate Women's Games". Filmą yra nominuotas vietinei sporto Emmy premijai.

Kalėdinis pobūvis Aušros Vartų parapijos salėje rengiamas gruodžio 15, šeštadienį 7 v.v. Rengia prie tos parapijos susi-organizavęs vienetas "Branduolių". Įėjimas 5 dol. asmeniui. Parapijos salė yra 570 Broome St., Manhattane, prie Holland tunelio.

Patikslinimas. Kazys Karuza iš Los Angeles prašo patikslinti, kad Juozas Sajonas, jo aprašytas Darbininko 46 numerio, mirė ne rugpjūčio 12, bet rugpjūčio 26 Floridoje.

200 metų suėjo nuo Olandijos konsulato įkūrimo New Yorke. Ta proga Olandijos gen. konsulas surengė priėmimą, kuriame dalyvavo ir Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simaitis su žmona.

Penktadienio popiečių darbuotojų susirinkimas ir vakarienė buvo lapkričio 24, šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Drauge dalyvavo ir ketvirtadienio popiečių darbuotojai. Pradžioje įvyko oficialus susirinkimas. Jį pradėjo A. Radzivanienė. Pranešimą apie popiečių veiklą ir bingo žaidimus padarė Tėv. Antanas Prakapas, OFM. Po trumpo susirinkimo buvo puiki vakarienė, kurią paruošė Vacys Steponis. Pravesti ir bingo žaidimai.

KASOS įstaiga praneša, kad švenčių metų KASA bus uždaroma gruodžio 24 ir 25, o paskui gruodžio 29, 31 ir sausio 1. KASOS tarnautojai linki visiem linksmų švenčių.

Vietoj kalėdinių kortelių siuntinėjimo savo draugus ir pažįstamus galite sveikinti per Darbininką. Pridėdami auką Darbininkui, tuo pačiu stiprinsite ir lietuvišką spaudą.

Lietuva buvo parodyta televizijos 13 kanale lapkričio 22. Padėkos dieną, ir pakartota dar lapkričio 24, šeštadienį. Buvo prisiminta 1939 metų pasaulinė paroda New Yorke ir buvo parodyta Lietuvos paviljonas ir Lietuvių diena. Dirgavo muzikas J. Žilvičius, buvo matomi gen. konsulas J. Budrys, prof. K. Pakštas ir kiti. Lietuvai buvo skirta kokia trejetą minučių. Filmas vadinosi "The World of Tomorrow". Programa televizijoje buvo vienos valandos ilgumo. Kino teatruose buvo rodoma ilgesnė.

Iš Metropolitan operos rūmų vėl bus transliuojamos operos šeštadienį popietėmis. Naujas sezonas pradėdamas su G. Rossini opera "Barber of Seville". Transliuojama gruodžio 8, šį šeštadienį, 2 val. popiet. Pagrindiniai solistai: Battle, Nucci, Gonzalez, Montarsolo. Diriguoja Varviso.

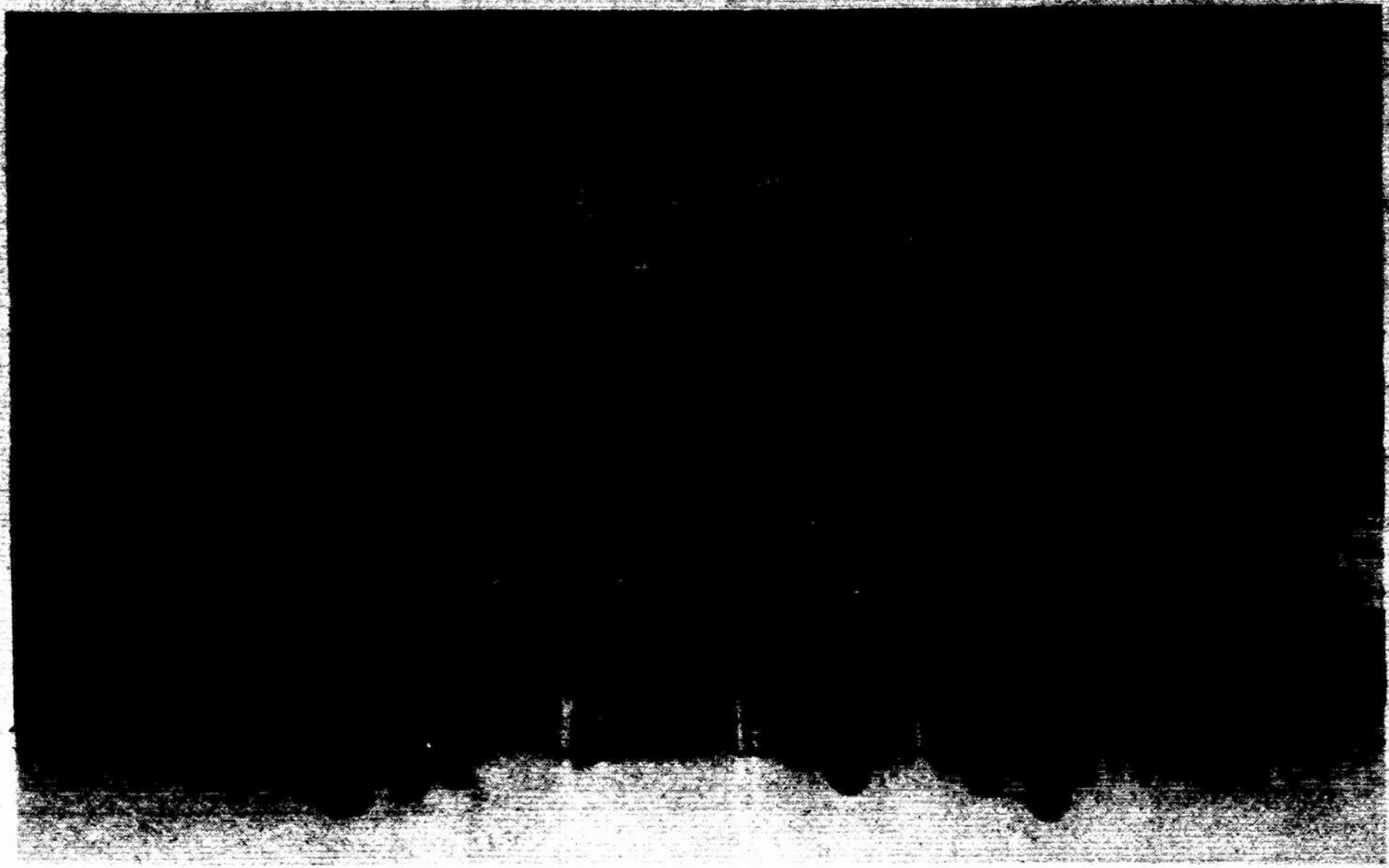
Dail. Adomo Varno du žiemos paveikslus kaip kalėdinius atvirukus išleido akademikų skautų sąjungos Vydūno jaunimo fondas. Vienas atvirukas vaizduoja žiemos vakarą, o kitas kaip du keleiviai žvelgia į pakelės Rūpintojėlį. Atvirukai gaunami Darbininko administracijoje. Ten taip pat yra ir daug kitų kalėdinių atvirukų.

Lietuvos vyčių specialus komitetas Lietuvos reikalams leidžia savo biuletinį anglų kalba, kuriame surašoma aktualiausi ir svarbiausi vyčių darbai, kam jie turi parašyti laiškus ir t.t. Pasirodė spalio mėnesio numeris. Rašoma daugiausia apie sąžinės kalbinius, kaip jiems pagelbėti. Lietuvos reikalų komitetui pirmininkauja dr. J. Stukas, biuletinį redaguoja Bernice Aviza.

Skaitytojai kviečiami ateiti į talką Darbininkui. Gal turite draugų ir pažįstamų, kurie dar neskaito Darbininko? Užsakant naujiam skaitytojam, mokama tik 12 dol. Užsakius dabar, tokie nauji skaitytojai gaus Darbininką iki šių metų galo ir per visus 1985 metus ir kiekvieną savaitę džiaugsis Jūsų dovana.

Lietuvos vyčių Maspetho 110 kuopa organizuoja ekskursiją S.S. Oceanic puikiu laivu į Bermudą ir Nassau. Išvykstama 1985 gegužės 4 ir grįžtama gegužės 11. Vyčių grupei suteikiama speciali nuolaida. Jei kelioningiausiai pilnai sumokami prieš kovo 15, tai bus dar suteikta 200 dol. nuolaida dviem kabinos keleiviams. Taip pat duodama 15 procentų kelionių agento nuolaida. 150 dol. depozitas turi būti sumokėtas dabar, kad būtų užtikrinta norima kabina. Dėl informacijų skambinti Jonui Adomėnui: 718 497-5212.

Government jobs. \$16,559-50,553/year. Now Hiring. Your Area. Call 805 687-6000. Ext. R-4505.

Penktadienį ir ketvirtadienį popiečių darbuotojai su svečiais lapkričio 24 Kultūros Židinyje jų vakarienės metu. Nuotr. A. Reivytiene

PRISIMINTA KARIUOMENĖS ATKŪRIMO ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė New Yorke paminėta lapkričio 18. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. buvo iškilmingos pamaldos. Mišias koncelebravo kun. J. Pakalniškis, kun. D. Staniškis ir Tėv. Placidias Barrius, OFM. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Mišių pabaigoje sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai.

Tada visi perėjo į parapijos didžiąją salę. Čia minėjimą atidarė ramovėnų pirmininkas dr. Eugenijus Noakas. Įneštos vėliavos, sugiedotas Lietuvos himnas, invokaciją sukalbėjo kun. J. Pakalniškis. Po iškilmingo atidarymo akto išneštos vėliavos, scenoje paliekant tik Amerikos ir Lietuvos vėliavas.

Žodį tarė dr. E. Noakas, prisimindamas kariuomenės atkūrimo 66 metų sukaktį. Prisiminė praeitį, kaip Lietuvos atstatymo rūpinosi visa sveika karta, išaugusi iš lietuviško kaimo. Prisiminė žuvusius laisvės kovų karius, žuvusius partizanus. Jie pagerbti atstojimu ir minutės susikauptimu.

Prisiminti pirmieji savanoriai. Iš jų salėje tebuvo tik Jonas Jankus. Jam M. Klivečkienė prisegė gėlę.

Sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, pažymėdamas, kad Lietuvos kariuomenė padarė stebuklą, apgynė Lietuvą. Tautą išgelbėjo nuo pražūties tik savanoriai.

Toliau vadovauti pakvietė Viktoriją Garbanauskaitę. Pradžioje ji gražiai padeklamavo Bern. Brazdžionio eilėrašty "Aš čia gyva". Po to pakvietė Tėv. Placidą Barių, OFM, kalbėti šios sukakties proga.

Paskaita buvo gražiai paruošta ir išpūdingai perskaityta.

PAPILDYMAS

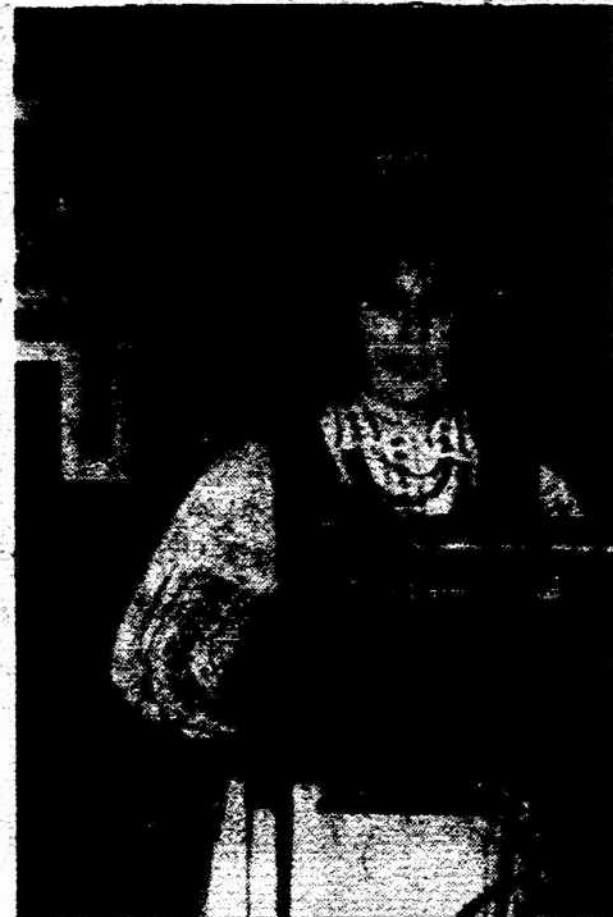
N. J. Liet. Muzikinio gyvenimo aprašyme, kur yra paminėta Newarko liet. parap. 40 valandų atliadų uždarymo pamaldų iškilmy giedojimas, netyčia buvo praleista ponja Irene Moginienė, kuri solo atliko kun. Šukio "Sveika, Karalienė".

I. Moginienė yra ilgametė Elizabetho liet. bažnytinio choro solistė ir choro uoli narė. Turi stiprų sopraną, ir yra gera sopranų atrama. Šiais metais išėjo į pensiją.

Ji iš profesijos yra seselė. 30 metų yra išdirbusi ligoninėse. Paskutinius 17 metų dirbo United Medical Center, Newark, N.J., chirurginiame skyriuje.

Turėdama daugiau laiko, ji žada daugiau pasiūlyti ir dirbti lietuvių veikloje.

Darbininko kalendorius 1985 metam išsiuntinėtis visiem skaitytojam lapkričio 20. Kas norėtų įsigyti daugiau egzempliorių, prašomi atsiųsti po 3 dol. išlaidom padengti. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Viktorija Garbanauskaitė vadovavo Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimo programai lapkričio 18 Apreiškimo parapijos salėje. Nuotr. L. Tamošaitis

ka jie atliko visa savo programą. Po programos žemutinėje salėje buvo vaišės.

Minėjimą kaip įprasta rengė ramovėnai, savanoriai kūrėjai, šauliai, birutietės. Atsilankė apie 150 žmonių. Minėjimas buvo tikrai pakilus. (p.j.)

Publika Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjime lapkričio 18 Apreiškimo parapijos salėje. Nuotr. L. Tamošaitis

DIDYSIS 1985 METŲ

SUTIKIMAS

Kultūros Židinyje New Yorke!

Rengia liaudies ir estradinės muzikos vienetas

JINAI IR TRYS GINTARAI

PROGRAMOJE:

Skanus maistas (su garuojančia sriuba)

Kilnūs gėrimai

Šampanas

Lietuviškas midus

Puošni salė

Ir, žinoma, linksma nuotauka

Šokiam groja JINAI IR TRYS GINTARAI

Puotos pradžia 9:30 v.v. iki

Kaina asmeniui 25 dol., porai — 45 dol.

Stalus ir vietas užsakyti iš anksto iki

gruodžio 27 pas:

Romą Kezį — dienos metu — 718 769-3300

S. Karmaziną dieną ir vakare — 718 441-1252

J. Naką — dienos metu 516 549-5441, vakare

— 516 795-7930

Taip pat iš anksto reikia sumokėti. Čekius siųsti: Mr. Juozas Nakas, 236 Normandy Rd., Massapequa, N.Y. 11758